

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN
MESLEKİ ÖRGÜTLENME TUTUMLARI
UŞAK ÖRNEĞİ**

Özgür BAYSAL

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Lütfullah TÜRKMEN

Afyonkarahisar

2006

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ÖRGÜTLENME TUTUMLARI
(UŞAK ÖRNEĞİ)**

Özgür BAYSAL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İlköğretim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bölümü

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Lütfullah TÜRKMEN

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eylül 2006

Afyonkarahisar

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ÖRGÜTLENME TUTUMLARI
UŞAK ÖRNEĞİ**

Özgür BAYSAL
Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eylül 2006

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Lütfullah TÜRKMEN

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin mesleki örgütlenme tutumları incelenmiştir. Mesleki örgütlenme tutumları; cinsiyet, kıdem, görev özellikleri ve eğitim durumları gibi faktörlerde hesaba katılarak incelenmiştir. Mesleki örgütlenme; üye olma nedenleri, üye olmama nedenleri, sendika seçimini etkileyen faktörler ve mesleki örgütlerden beklenti boyutları doğrultusunda incelenmiştir. Cinsiyet faktörünün mesleki örgütlenme tutumlarını doğrudan etkilemediği; kıdem yılına göre, görev özelliklerine göre ve eğitim durumlarına göre mesleki örgütlenme tutumlarının farklı olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Örgüt, mesleki örgüt, sendika.

ÖNSÖZ

Bu tezi hazırlamamda büyük emeği ve katkıları olan değerli danışmanım Yrd. Doç. Dr. Lütfullah TÜRKMEN' e sonsuz teşekkür ederim.

Tez çalışmalarım sırasında bana her zaman destek olan Sayın Yrd. Doç. Dr. Mustafa YALÇIN' a, Sayın Yrd. Doç. Dr. Cemil YÜCEL' e ve tüm meslektaşlarıma teşekkür ederim.

Ayrıca, tez çalışmalarının yoğunluğundan dolayı zaman ayıramadığım aileme, her zaman her konuda olduğu gibi tez çalışmalarım sırasında da benden destek ve yardımlarını esirgemeyen eşim Fatma 'ya ve oğlum Mustafa Alişan 'a teşekkürü bir borç bilirim.

Özgür BAYSAL

ÖZGEÇMİŞ

Özgür BAYSAL

İlköğretim Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans

Eğitim

Lisans: 1998 Afyon Kocatepe Üniversitesi, Uşak Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Bölümü

Lise: 1993 Uşak Endüstri Meslek Lisesi, Motor Bölümü

Ortaokul: 1990 Besim Atalay Ortaokulu

İlkokul: 1987 Yeşildere Köyü Birleştirilmiş Sınıflı İlkokulu

İş / İstihdam

1998- Sınıf Öğretmeni, Çobanözü İlköğretim Okulu Sinanpaşa/Afyonkarahisar

1999- Sınıf Öğretmeni, Recep Dinç İlköğretim Okulu Sivaslı/Uşak

2000- Müdür Yardımcısı, Recep Dinç İlköğretim Okulu Sivaslı/Uşak

2004- Milli Eğitim Şube Müdürü, Sivaslı/Uşak

2005- Müdür Yardımcısı, Recep Dinç İlköğretim Okulu Sivaslı/Uşak

Kişisel Bilgiler

Doğum yeri ve yılı: Uşak, 6 Aralık 1976

Yabancı Dil

İngilizce

TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Lütfullah TÜRKMEN

Jüri Üyeleri : Yrd. Doç. Dr. Mustafa YALÇIN

: Yrd. Doç. Dr. Cemil YÜCEL

imza
.....
.....
.....

İlköğretim Anabilim dalı Sınıf Öğretmenliği bilim dalı yüksek lisans öğrencisi Özgür BAYSAL'ın "Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Örgütlenme Tutumları Uşak Örneği" başlıklı tezi 05.09.2006 günü saat : 11:00'de Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Prof. Dr. M. Ali ÖZDEMİR
MÜDÜR

ABSTRACT**ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS' ATTITUDES TOWARD VOCATIONAL ORGANIZATION (UNION): AS A SAMPLE OF UŞAK PROVINCE**

Özgür BAYSAL
Elementary Education

Afyon Kocatepe University
Graduate School of Social Sciences

September 2006
Afyonkarahisar

Advisor: Asst. Prof. Dr. Lütfullah TÜRKMEN

The purpose of this study was to investigate elementary teachers' attitudes toward vocational organization (teacher unions). Their vocational organization attitudes were closely examined at the base of gender, the number years that they have worked as teacher, and the schools they were graduated. The reasons of elementary teachers organized vocationally were elaborately studied at the membership status, choosing teacher unions, and the expectations from unions. While elementary teachers show no difference in gender being a member or not in a teacher organization, the number of years they have worked and the schools they graduated to become a teacher indicate differences in the attitudes toward organize vocationally.

Key Words: Elementary Teachers, Vocational Organization (Teacher Unions)

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZGEÇMİŞ.....	iii
TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar VE ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR.....	x

I. BÖLÜM

Giriş.....	1
Araştırmanın Amacı.....	2
Problem Cümlesi.....	2
Alt Problemler.....	3
Sınırlılıklar.....	3
Sayıtlar.....	3
Tanımlar.....	4

II. BÖLÜM

Örgüt.....	5
Örgütlenme.....	5
Mesleki Örgütlenme.....	5
Öğretmen.....	7
Öğretmenliğin Meslek Haline Gelişi.....	7
Öğretmenlerin Örgütlenmesi.....	8
Öğretmen Örgütlenmesinin Tarihçesi.....	9
a- Cumhuriyet Öncesi Dönem.....	10
b- Kurtuluş Savaşı Dönemi.....	12
c- Cumhuriyet Dönemi.....	12

d- Günümüz Öğretmen Sendikaları.....	16
Mesleki Örgütlenmenin Durumu.....	19
a- Mevcut Durum.....	19
b- Hukuki Durum.....	19
c- Sosyal Durum.....	23
d- Siyasal Durum.....	25
e- Sayısal Durum.....	25
f- Uşak' ta Sayısal Durum.....	26
Alanla İlgili Bilimsel Çalışmalar.....	26

III. BÖLÜM

Evren ve Örneklem.....	29
Araştırma Modeli.....	30
Verilerin Toplanması.....	30
Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	31

IV. BÖLÜM

Bulgular.....	32
Tartışma.....	51
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	53
KAYNAKÇA.....	56
EKLER.....	59
Ek 1. Ön Anket Formu.....	59
Ek 2. Anket Uygulama İzin Belgesi.....	61
Ek 3. Anket Formu.....	62
Ek 4. 2006 Yılı Uşak İli Sendikalar Mutabakat Belgesi.....	67

TABLOLAR VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablo1. Eğitim iş kolunda faaliyet gösteren kamu görevlileri sendikalarının üye sayısına göre dağılımı.....	25
Tablo2. Evren ve örnekleme ilişkin bilgiler.....	30
Tablo3. Faktör analizi sonucunda oluşan boyutlar ve soruların bu boyutlara Dağılımı.....	31
Tablo4. Cinsiyetlerine ve görevlerine göre araştırmaya katılan öğretmenlerin dağılımı	32
Tablo5. Mesleki kıdemlerine göre araştırmaya katılan öğretmenlerin dağılımı.....	33
Tablo6. Mezuniyet durumlarına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin dağılımı.....	34
Tablo7. Mesleki örgütlere üyelik durumlarına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin dağılımı.....	35
Tablo8. Sendikalar kanunu çıkmadan önce ve sonra üye olmalarına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin dağılımı.....	35
Tablo9. Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ‘nun mesleki örgütlenmeyi etkileyip etkilemediğine ilişkin düşüncelerine göre araştırmaya katılan öğretmenlerin dağılımı.....	36
Tablo10. Geçmişte üye olup ayrılma nedenlerine göre araştırmaya katılan öğretmenlerin dağılımı.....	36
Tablo11. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin sendika seçimini etkileyen faktörler.....	37
Tablo12. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenme nedenleri.....	38
Tablo13. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeme nedenleri.....	39
Tablo14. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin sendikalardan beklentileri.....	40
Tablo15. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşlerinin cinsiyet açısından aritmetik ortalaması ve standart sapması.....	41
Tablo16. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşlerinin cinsiyet açısından tek faktörlü varyans analiziyle karşılaştırılması(Anova).....	42
Tablo17. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşlerinin kıdem yılı açısından aritmetik ortalaması ve standart sapması.....	43
Tablo18. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşlerinin kıdem	

yılı açısından tek faktörlü varyans analiziyle karşılaştırılması(Anova).....	44
Tablo19. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşlerinin görev özellikleri açısından aritmetik ortalaması ve standart sapması.....	46
Tablo20. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşlerinin görev özellikleri açısından tek faktörlü varyans analiziyle karşılaştırılması(Anova).....	47
Tablo21. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşlerinin mezun oldukları eğitim seviyesi açısından aritmetik ortalaması ve standart sapması....	48
Tablo22. Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşlerinin eğitim seviyesi açısından tek faktörlü varyans analiziyle karşılaştırılması(Anova).....	49

KISALTMALAR

HÜRDER: Hürriyetçi Öğretmenler Derneği

HÜR-ÖĞRETBİR: Hürriyetçi Öğretmenler Yardımlaşma ve Dayanışma Birliği

İLKSEN: İlkokul Öğretmenleri Sendikası

KÖDF: Köy Öğretmenleri Dernekleri Federasyonu

MEF-DER: Mefkûreci Öğretmenler Derneği

MÖB: Milliyetçi Öğretmenler Birliği

MTÖS: Milliyetçi Türk Öğretmenleri Sendikası

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TÖB: Türkiye Öğretmenler Birliği

TÖB-DER: Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği

TÖDMF: Türkiye Öğretmenler Derneği Milli Federasyonu

TÖS: Türkiye Öğretmenler Sendikası

TÜMAS: Tüm Üniversite, Akademi ve Yüksekokul Asistanları Birliği

ÜLKÜ-BİR: Ülkücü Öğretim Üyeleri ve Öğretmenler Derneği

BÖLÜM I

GİRİŞ:

Kalkınmışlık düzeyinin başlıca göstergelerinden olan, kişi başına düşen milli gelir, okuryazarlık oranları gibi göstergelerin yanı sıra, kişi başına düşen eğitim yılı miktarı da kalkınmışlık düzeyi göstergesi olarak kabul görmektedir. Eğitim, bireylerin ve milletin mutluluğunu sağlamak için geçerli bir araç olarak kullanılmakta, gittikçe önem ve güç kazanmaktadır. İyi insan, iyi vatandaş ve akılcı ekonomik davranışlarda bulunan insan yetiştirmeyi amaçlayan eğitim; en karlı, en pahalı, sonucu en geç alınan, yanlış yönlendirildiği zaman, toplumsal çöküntüye neden olabilen bir yatırımdır. Kurumlaşmış bütün faaliyetler içinde eğitim, insanın en önemli olduğu alandan biridir.

Eğitimde en önemli insan unsuru öğretmendir. Ülkemizde 2005–2006 öğretim yılında, 370.316'sı ilköğretimde olmak üzere, toplam 576.543 öğretmen görev yapmıştır (MEB 2006). Öğretmenler, yönetim açısından okulun en kritik ögesi, sistem olarak en önemli parçalarındandır (Açıkalın 1994:32).

Öğretmenlik mesleği bütün gelişmiş ülkelerde başarılı öğrencilerin seçtikleri bir meslek iken, ülkemizde maalesef başarısı orta ve ortanın altında olan, başka iş garantisi bulunan meslek seçemediği için tercih edilen meslek durumuna gelmiştir. Oysa başarılı öğretmenlerden oluşan okulların çoğalması, o toplumun gücünü de o oranda artırır. Ülkemizde öğretmenler, ekonomik olarak bir işçiden daha düşük gelire sahip olmaları, özlük haklarında kazanımlar elde edememeleri, seçilen öğretmen adaylarının yıllarca hiçbir özellik aranmadan çeşitli fakülte mezunlarından (veteriner, ziraat mühendisi, gazeteci, filolog, su ürünleri vb.) seçilmesi gibi nedenlerden dolayı saygınlıklarını kaybetmişlerdir.

Öğretmenlerin saygınlıklarını kaybetmeleri, özlük haklarında kazanımlar sağlamak istemeleri, meslek içinde yaşadıkları sorunlar, öğretmenler arasında dayanışma ve örgütlenmeyi zorunlu hale getirmiştir.

Tüm dünya ülkelerine genel bir bakışla baktığımız zaman karşımıza şu şekilde bir tablo çıkmaktadır. Demokratik ve gelişmiş ülkeler toplumsal alanda sivil toplum kuruluşları, siyasi partiler ve mesleki örgütlerle birlikte çok iyi bir örgütlenme sağlamış ve bunun neticesinde gelişmişliği yakalamışlardır.

Amacımız siyasi tartışmalara girmek değildir. Amacımız öğretmenlik mesleğinin önemini, mesleğin önemli problemlerini ve bunları çözmek için öğretmenlerin kurdukları örgütleri ve bunlara karşı oluşan tutumlarını ortaya çıkarmaktır.

Milli gelir bir ülkenin gelişmişliğinin en önemli göstergesidir. Tüm dünya ülkelerine şöyle bir baktığımız zaman milli geliri en yüksek ülkelerde demokrasinin ve örgütlenmenin en üst seviyede bulunduğunu görmekteyiz. Milli gelir ve örgütlü toplum arasında bir doğru orantı tespit edilmektedir. Bu paralellik doğrultusunda bir ülkenin en önemli çarklarından biri olan ve en fazla statü kaybına uğrayan sınıf öğretmenlerinin mesleki örgütlenmeye karşı görüşlerini alarak Mesleki Örgütlenme Tutumlarını ortaya çıkarmak istedik.

ARAŞTIRMANIN AMACI:

Bu araştırmanın amacı Sınıf Öğretmenleri ve Yöneticilerin sosyal gereksinimlerini karşılamak ve özlük haklarını korunmak açısından kurdukları mesleki örgütlere karşı sınıf öğretmenlerinin tutumlarını ortaya çıkarmaktır.

PROBLEM CÜMLESİ:

1-Sınıf Öğretmenleri ve yöneticilerin sosyal gereksinimlerini karşılamak amacıyla ve özlük haklarının korunması amacıyla kurdukları mesleki örgütlere ilişkin görüşleri nelerdir?

ALT PROBLEMLER:

Araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Sınıf Öğretmenleri ve yöneticiler örgütlenmeye karşı nasıl bakmaktadırlar?
- 2- Sınıf Öğretmenleri ve yöneticiler neden örgütlenmektedirler?
- 3- Sınıf Öğretmenleri ve yöneticilerdeki örgütlenmeye karşı olumsuz görüşler nelerdir?
- 4- Sınıf Öğretmenlerinin ve yöneticilerin meslek örgütlerinden beklentileri nelerdir? Bu beklentiler noktasında meslek örgütleri tüm öğretmenleri üye yapabilmek için neler yapmalıdır?
- 5- Sınıf Öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşleri;
 - a- Cinsiyet,
 - b- Kıdem,
 - c- Görev özelliklerine,
 - d- Eğitim durumlarına göre farklı mıdır?

SINIRLILIKLAR:

Bu araştırma, 2005 – 2006 öğretim yılında, Uşak İli sınırları içindeki, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan Sınıf Öğretmenlerinin ve Yöneticilerin görüşleri ile sınırlıdır.

SAYILTILAR:

Bu araştırmada kullandığımız ölçme aracını dolduran öğretmenlerin, tamamen objektif ve tarafsız olarak anketleri doldurdukları varsayılmıştır.

TANIMLAR:

SENDİKA: Üyelerinin ortak hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek için kurulan mesleki örgütlerdir.

BİRLİK: Bir bölgede çeşitli işkollarında kurulmuş sendikaların kendi aralarında kurdukları üst kuruluşlara denir. Genellikle mahalli olarak etkinlik gösterirler.

FEDERASYON: Bir bölge veya ülkedeki aynı işkolunda faaliyet gösteren sendikaların kendi aralarında kurdukları üst kuruluşa verilen addır.

KONFEDERASYON: Birden fazla federasyon veya sendikaların bir araya gelerek oluşturdukları üst örgütlerdir.

ÖĞRETMEN: Bu araştırmada kastedilen öğretmen ilköğretim okullarında sınıf öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerdir.

YÖNETİCİ: İlköğretim Okullarında görev yapan Okul Müdürü, Okul Müdür Yardımcısı, Okul Müdür Vekili ve Müdür Yetkili Öğretmenlerdir.

Bu araştırma;

- 1- Örgütlenmeye ilgisiz kalan sınıf öğretmeni ve okul yöneticilerinin örgütlenmeye olan ilgilerini artırabilir.
- 2- Mesleki örgütlere olumsuz tutumu bulunan sınıf öğretmenlerinin ve yöneticilerin bu tutumlarını ortadan kaldırabilir.
- 3- Örgütlerin üye sayılarını artırma çalışmalarına yardımcı olabilir.
- 4- Tüm eğitim kurumlarının, sendikaların, tüm mesleki örgütlerin, yönetici ve üyelerin örgütlenme konusundaki görüşlerine yeni bir bakış açısı katabilir.

II. BÖLÜM

ÖRGÜT:

Demokrasi; bireylere insan hak ve özgürlüklerinden yararlandırıldığı, hoşgörülü bir politika ve yaklaşım izlendiği sürece gelişecek, katılımcı, çoğulcu ve toplumsal bir nitelik kazanacak yönetim biçimidir. Temelinde demokrasi olan örgütlülük, daha etkin ve özgür olmanın yoludur. Demokrasinin işlenmesi salt siyasal örgütlerle değil, mesleki örgütlerin de çoğalmasıyla olasıdır (Gülmez 1990:287).

ÖRGÜTLENME:

Toplumsal gereksinimlerin ve sorunların pek çoğu, birden çok kişinin bir araya gelip güçlerini birleştirerek, gereksinmeyi karşılamak, sorunu çözmek için uğraşmayı gerektirdiğinden, toplumsal eylemler artık genellikle ekonomik, politik, dinsel ve mesleki etkenler etrafında düzenlenmiş güçlü grupların etkileri sonucunda meydana gelmektedir. Buna bağlı olarak toplumsal birimlerin sayısı ve türü artmaktadır. Bu toplumsal gereksinmeyi karşılamak ya da mesleki sorunları çözmek için bir araya gelen insanların kendi aralarında örgütlenerek iş bölümü yapmaları gerekir. Bir örgütün toplumsal olabilmesi için toplum içinde yerleşmiş olması, halka açık olması ve toplumun bir kesimince ürünlerinin kullanılabilir olması gerekir. Toplumsal gereksinimlerin karşılanması, toplumsal sorunların çözülmesi zorunluluğu, insanı öbür toplum üyeleriyle işbirliği yapmaya zorlamaktadır. Bu zorlamanın doğal sonucu olarak da toplumda örgütler ortaya çıkmıştır. Toplumsal bir olay olan örgütlenme, toplumların var olduğu günden beri sürüp gelmektedir. Toplumsal kuramların olgusu olan toplumsal birimlerin tümü de bir örgütlenme sonucu ortaya çıkmıştır (Aslan 1990:33-37).

MESLEKİ ÖRGÜTLENME:

Bireylerin çalışma dünyasında elde etmek istedikleri statü ve başkaları tarafından değer verilme gereksinmesi, sosyal yapı içinde saygınlık kazanma güdüsüyle birleşir ve sosyal rolünü etkiler (Tok 1996:2). İnsanlar sosyal bir varlık oldukları için

topluluk halinde yaşamaktadırlar. Bu topluluk içersinde de üstlendikleri sosyal rolleri bulunmaktadır. Toplum içersinde yaşama işbölümünü ve örgütlülüğü zorunlu kılmaktadır. Toplumsal gereksinimlerin ve sorunların pek çoğu, birden çok kişinin bir araya gelip güçlerini birleştirerek, gereksinmeyi karşılamak, sorunu çözmek için uğraşmayı gerektirdiğinden, toplumsal eylemler artık genellikle ekonomik, politik, dinsel ve mesleki eksenler etrafında düzenlenmiş güçlü grupların etkileri sonucunda meydana gelmektedir (Bursalıoğlu 1991:53). Buna bağlı olarak toplumsal birimlerin sayısı ve türü artmaktadır. Bu toplumsal gereksinmeyi karşılamak ya da mesleki sorunları çözmek için bir araya gelen insanların kendi aralarında örgütlenerek iş bölümü yapmaları gerekir.

Bir örgütün toplumsal olabilmesi için toplum içinde yerleşmiş olması, halka açık olması ve toplumun bir kesimince ürünlerinin kullanılabilir olması gerekir. Toplumsal gereksinmelerin karşılanması, toplumsal sorunların çözülmesi zorunluluğu, insanı öbür toplum üyeleriyle iş birliği yapmaya zorlamaktadır. Bu zorlamanın doğal sonucu olarak da toplumda örgütler ortaya çıkmıştır. Toplumsal bir olay olan örgütlenme, toplumların var olduğu günden beri sürüp gelmektedir. Toplumsal kuramların olgusu olan toplumsal birimlerin tümü de bir örgütlenme sonucu ortaya çıkmıştır (Aslan 1990:33-37).

Mesleki örgütlenmenin topyekûn kalkınma ve demokratikliğin önkoşulu haline geldiği dünyada maalesef biz bir hayli geri kaldık ve açık ara bir farkı kapatmaya çalışmaktayız. Uluslararası Çalışma Örgütü 1999 yılındaki bir yayınında, memurlara örgütlenme hakkı tanımayan bazı ülkeleri şöyle sıralamıştır: Bolivya, Ekvator, Nijerya, Nikaragua, Tayland ve Türkiye görüldüğü gibi bu ülkelerin hepsi az gelişmiş ya da geri kalmış ülkeler sınıfına girmektedir. Yine Türkiye OECD'ye üye 24 ülke arasından memurlara sendika hakkını 24.06.2001 tarihine kadar tanımayan tek ülke, yine İLO'ya üye 150 ülke arasında, NATO'ya üye 16 ülke arasında ve AGİK'e üye 35 ülke arasında memurlara sendika hakkı tanımayan tek ülke olması manidardır (Yokuş 2000:1).

ÖĞRETMEN:

Öğrenme – öğretme işlevi insanlık tarihi kadar eskidir. Çocuk dünyaya gelirken öğrenilmiş davranışları yoktur. Çocuğun yaşamını sürdürebilmesi için gerekli tüm bilgi, beceri, tutum ve davranışlar, ona sonradan ve başkaları tarafından öğretilir. İşte bu öğretme işlevini üstlenen kişiler öğretmenlerdir.

ÖĞRETMENLİĞİN MESLEK HALİNE GELİŞİ:

Öğretmenlik mesleği toplum ve millet açısından çok önemlidir. Çünkü öğretmen birinci olarak; okulda kültürel mirası aktarabilir. Bu da toplumun bütünlüğünün korunmasına yardımcı olur. İkincisi; öğrencilerin toplumsallaşmasını sağlar. Öğrenci toplumun bir üyesi olduğunu anlar, onun maddi manevi öğelerini öğrenir ve benimser. Üçüncüsü de; toplum kültürünü geliştirecek bireyler yetiştirir (Büyükkaragöz ve Kesici 1998:68). Yine öğretmenin önemini Bismark “1866–1870 savaşlarının gerçek galibi Alman ilkokul öğretmenleridir.” diyerek öğretmenlerin; Alman milliyetçiliğinin geniş kitleler arasında yayılmasındaki ve böylece Alman birliğinin kurulmasındaki rolünü dile getirmiştir (Öztürk 1996).

Öğretmenlik mesleğini daha önce çeşitli mesleklerden, okumuş aydın insanlar yapmakta idi. Herkes öğretmenlik yapabilir anlayışı yaygındı. Öğretmenliğin bir meslek olarak kabul edilişi; 13 Mart 1924 tarih ve 439 sayılı Orta Tedrisat Muallimleri Kanunu’ nun 1. maddesinde “Muallimlik devletin umumi hizmetlerinden talim ve terbiye vazifesini üzerine alan müstakil sınıf ve derecelere ayrılan bir meslektir.”denilerek ortaya konmuştur (Orhan 1999:3). Yine 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’ nun 43. maddesinde de öğretmenliğin bir meslek olduğu şöyle tanımlanmıştır; “Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir.” (Tekışık ve Karabıyık, ty:26)

ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTLENMESİ:

Öğretmeni güçlü okulların çokluğu, toplumların gücünü de o oranda artırır. Ancak ülkemizde öğretmenlerin bu güçlerini yitirdikleri görülmektedir. Okulun en stratejik parçalarından olan öğretmenlerin güçlerini yitirmeleri, çeşitli nedenlerden dolayı, toplumda her geçen gün biraz daha statü kaybına uğramalarındandır (Tok 1996:1). Çünkü düşük statülü bireyler, yüksek statülü bireylere oranla daha az erk ve etki sahibidir ve daha çok baskı altındadırlar. Bireyler zaman zaman daha yüksek statü elde etmek için büyük çaba gösterirler. Çünkü toplumsal roller düşünüldüğünde statü kaybı birey ve grup için ciddi ve önemli bir kayıptır. Statü, bireyin sosyal yapı içinde işgal ettiği yerin değeridir. İnsanlara iş yaptırmanın yollarından biri de ona yüksek statü tanımadır. Bireylerin çalışma dünyasında elde etmek istedikleri statü ve başkaları tarafından değer verilme gereksinmesi, sosyal yapı içinde saygınlık kazanma güdüsüyle birleşir ve sosyal rolünü etkiler (Davis 1988).1966 yılında ILO ve UNESCO tarafından birlikte hazırlanan “Öğretmenlerin Statüsü Tavsiyesi”nde ise statü, hem öğretmenlerin görevlerinin önemine hem de çalışma koşulları, ücret ve öteki mesleklerinkiyle kaynaştırmalı olarak, yararlandıkları maddi avantajları belirleyen bir kavramdır. Eğitimin ilerlemesinde öğretmenlerin temel rolü ile insan kişiliğinin ve çağdaş toplumun gelişmesine katkılarının önemi göz önüne alınacak olursa, öğretmenlere üstlendikleri bu rolle orantılı bir statü sağlamak gerektiği bu Ortak Belge’ de belirtilmiştir (Gülmez 1991:25-27).

Öğretmenlerin toplumumuzdaki rolü artmakla beraber, statüsünün düşmesinin nedenleri arasında, etkili ve katılımının yüksek olduğu bir meslek örgütüne sahip olamamalarının geldiği söylenebilir. Meslekleşmenin göstergelerinden birisi de “meslek kuruluşları”dır. Kendi üyelerinin çıkarlarını, haklarını korumak ve sorunlarını dile getirmek için organize olan meslek kuruluşları, öğretmenler için de söz konusudur (Tezcan 1988:344).

Boyacı (1994) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin büyük çoğunluğunun(%87) örgütlenmeden yana olduğu, ancak örgütlü öğretmen oranının az(%33,2) olduğu görülmektedir. Buradan öğretmenlerin örgütlenmeden yana istekli

olmalarına rağmen, şu an için örgütlenmeden uzak durmayı yeğledikleri sonucunu çıkarmak mümkündür. Ayrıca, ekonomik ve sosyal sorunlarının her geçen gün artmasına rağmen, özellikle kadın öğretmenler örgütlenmeye yeterli ilgiyi göstermemektedirler. Örgütlü erkek öğretmen oranı %47 iken, bu oran kadınlarda %22'dir.

Örgütlerin dışında yaşanan olumsuzluklar bir yana bırakılacak olursa, öğretmenlerin örgütlenme düzeyini düşüren etkenlere, örgütlerin kendilerinden kaynaklanan yetersizliklerin neden olduğu da düşünülebilir. Meslek örgütlerinin yetersizliğinin ve etkisizliğinin de bir sonucu olarak Türkiye'de eğitim sorunlarının çözümünde öğretmenlerin ve onların meslek örgütlerinin görüşlerine önem verildiği söylenemez. Oysa uygulamanın içinde bulunan öğretmenlerin ve meslek örgütlerinin görüşleri, eğitim sorunlarının çözümü açısından önemli sayılmalıdır.

Öğretmenlerin meslek içinde yaşadıkları sorunlar, öğretmenler arasındaki birliği zedelemiş ve öğretmenlerin birbirine karşıt örgütlerde yer almalarına yol açmıştır. Böylece temel görevi topluma objektif ölçüler içerisinde bilgi ve beceri aktarmak olan öğretmenler, zaman zaman şu ya da bu politik ve ideolojik akımın içine itilmişler, bu itilme öğretmenin sınıftaki davranışını da, kendi mesleki örgütlerine olan tutumunu da etkilemiş ve çeşitli eğitim kurumlarındaki huzursuzluğun kaynağı olmuştur.

ÖĞRETMEN ÖRGÜTLENMESİNİN TARİHÇESİ:

Osmanlı Devleti'nde Tanzimat öncesinde memurların örgütlenme hakkından söz etmek mümkün değildir. Bu dönemde dernek hakkı genel olarak tanınmıştır. Cumhuriyet öncesi, yani 1908 yıllarında Amele Perver Cemiyeti gibi işçi dernekleri kurulmuştur.

1908 de Encümen-i Muallimin ile başlayan öğretmen örgütlenmesi, 1921' de kurulan Türkiye Muallime ve Muallimeler Dernekleri Birliği, 1925' te Türkiye Muallimler birliği ile 1935 yılına kadar devam etmiştir. 1946' da demokratik düzene geçilmesiyle Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu kurulmuş, 1961

Anayasasına 1965 de uyum yasaları çıkarılınca da Türkiye’ de öğretmen sendikaları kurulmuş 12 Mart Muhtırası öğretmen sendikalarını kapatınca da öğretmenler tekrar dernekçiliğe dönmüşlerdir. 1980 askeri yönetimi öğretmen derneklerini tekrar kapatmış, fakat öğretmenler yine dernekler kurmuşlar ve 1992 yılından itibaren sendikalaşmaya başlamışlardır.

a-)Cumhuriyet Öncesi Dönem:

Bu dönemde kurulan öğretmen örgütleri şunlardır:

1-Encümen-i Muallimin(1908):

Yöneticileri Maarif Nezareti görevlilerinden oluşan bu cemiyet; öğretmen maaşlarına zam yapılmasını sağlamak, kıdem ve ehliyet listelerini düzenlemek, meslekleşme sorunlarına eğilmek gibi birçok faydalı faaliyetlerde bulunmuştur (Akyüz 1978:98).

2-Muhafaza-i Hukuk-i Muallimin Cemiyeti(1908):

Encümen-i Mualliminin yönetim yanlısı olmasına tepki olarak kurulmuştur. Öğretmenler arasında bölünmeye yol açmamak için Encümen-i Muallimin bu cemiyete iltihak etmiştir (Akyüz 1978:99).

3-Cemiyet-i Muallimin(1908):

Encümen-i Muallimin ile Muhafaza-i Hukuki Muallimin cemiyetlerinin birleşmesiyle kurulmuştur.31 Mart olayında İstanbul’a gelen Harekât Ordusu, cemiyetin başkanı Zeki Bey’i tutuklayınca cemiyet dağılmıştır (Akyüz 1978:49).

4-Neşr-i Maarif ve Teavün-i Muallimin Cemiyeti (Eğitimi Yayma ve Öğretmenler Yardımlaşma Cemiyeti)(1909):

İnas Sultanisi öğretmeni Ahmet Bey tarafından izin almak şartıyla kurulmuştur. Fazla üye kaydedilemediğinden varlığını sürdürememiştir (Akyüz 1978:101).

5-Mahfel-i Muallimin(1911):

Edirne'de 1911'de kurulmuştur. Nafi Atuf tarafından kurulan cemiyet bir öğretmen lokalidir. Öğretmen sorunlarıyla da ilgilenmiştir (Akyüz 1978:101).

6-Türk Ocağı(1912):

Öğretmenlerin önderliğinde kurulan Türk Ocağı'nın en önemli özelliği Anadolu'daki Milli Mücadeleyi desteklemesidir. Yine Milli Kongrenin toplanmasına ve Sultanahmet Mitingi gibi mitinglerin tertiplenmesine öncülük etmiştir.Bu faaliyetlerinden dolayı Türk Ocağı'nın İngilizler tarafından basılması üzerine bazı öğretmenler Anadolu'ya geçip Milli Kurtuluş hareketine katılmış, bazıları da daha sonraki süreç içinde bu amaçla Anadolu'ya kaçıp doğrudan yurdun düşmandan temizlenmesine katılmışlardır (Göldaş 1981:11).

7-Milli Talim ve Terbiye Cemiyeti(1916):

Cemiyet, Türkçülük Fikrini milli eğitim alanında savunan bir görüşe sahiptir. Milli Kongrenin tertiplenmesinde öncülük yapmış ve kongreye katılmıştır. Cemiyet Müdafa-i Hukuk hareketini desteklemiştir (Göldaş 1981:13).

8-Muallimler Yurdu(1913):

Bursa'da Darümuallimin Müdürü Ethem Nejat'ın girişimleriyle "Muallimler Yurdu" adıyla bir öğretmen cemiyeti kurulmuş, öğretmenleri kahve köşelerinden kurtarıp, fikir alışverişinde bulunmak, kitap, dergi, gazete okumak amacını hedeflemiştir (Akyüz 1978:102).

9-Muallimler Cemiyeti(1918):

Muallimler arasında tanışmayı ve onların ilmi, içtimai, iktisadi ihtiyaçlarını ve mevkii ihtiramlarını(itibar-saygınlık) temin ve halkın irfanını yükseltmeğe çalışmak. Amacıyla kurulmuştur (Göldaş 1981:21).Muallimler Cemiyeti; İzmir'in işgalini protesto amacıyla yapılan 22 Mayıs 1919 Sultanahmet Mitingini düzenlemiştir. Halkın işgallere karşı aydınlatılması, örgütlenmesi, Anadolu'ya her türlü yardımın yapılması faaliyetlerinin yanında, üyeleri Kurtuluş Savaşına cephelerde de katılarak çok önemli görevler üstlenmişlerdir (İnce 1989:15).

b-)Kurtuluş Savaşı Dönemi:

Bu dönemde kurulan öğretmen örgütleri iki tanedir.

1-Mekatib-i İbtidaiye Muallimler Cemiyeti(1921):

İlkokul öğretmenlerinin haklarını savunmak, maaşlarını yükseltmek, eğitim siyasetini ilkokul öğretmenlerinin lehine düzeltmek amacıyla kurulmuştur(Göldaş 1981). Cumhuriyetin ilanından sonra Anadolu’da önceden kurulan öğretmenler birliğine katılarak varlığına son vermiştir (Göldaş 1981:39).

2- Türkiye Muallimler ve Muallimeler Dernekleri Birliği(1921):

Temmuz 1920’de Ankara Lisesi öğretmenleri “Muallim ve Muallimeler Cemiyeti”ni kurdular (Akyüz 1978). Merkezi Ankara’da bulunan dernek İstanbul’daki “Muallimler Cemiyeti” ve “Mekatib-i İbtidaiye Muallimler Cemiyeti ile de birleşerek 7 Mayıs 1921 de “Türkiye Muallime ve Muallimler Dernekleri Birliği”ni kurar (Akyüz 1978:180).

c-)Cumhuriyet Dönemi:

Cumhuriyet dönemini pek çok sendikacı özgürlüklerin verilmesine göre bölümlere ayırmaktadır. Ancak, biz genel olarak vereceğiz.

1-İstanbul İli Öğretmen ve İşyarlarından Ölenlerin Ailelerine Yardım Cemiyeti(1936):

İstanbul’daki öğretmenlere ve yakınlarına, ölenlerin ailelerine yardım maksadıyla kurulmuştur (Orhan 1999:25).

2-Ankara Öğretmenleri Yardımlaşma Derneği(1948):

Öğretmenler arasında tanışma ve mesleki dayanışmayı sağlamak, mesleğe sadık milliyet prensiplerine bağlı, Anayasayı benimsemiş hayat seviyesini yükseltme ile milli birlik ve beraberliği temin etmek çarelerini arayıp bulmak amacıyla kurulmuştur (Akyüz 1980:11).

3-Göller Yöresi Öğretmenler Derneği:

Köy Enstitülü öğretmenlerin etkin olduğu bir öğretmen örgütüdür. Öğretmenler bu yıllarda Akdeniz Bölgesi, Ege Bölgesi, Marmara Bölgesi, gibi bölgesel dernekler kurarak bölgesel çalışmalar içine girmişlerdir. Bu dernekler “Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu”(TÖDMF) nun Köy Enstitülü öğretmenlere karşı olması nedeniyle TÖDMF’na karşı kurulmuşlardır (Orhan 1999:32).

4-Ege Bölgesi Öğretmenler Derneği:

Ege Bölgesi öğretmenlerinin üye oldukları bir dernektir (Orhan 1999:33). Pek etkili olamamıştır.

5-Köy Öğretmenleri Dernekleri Federasyonu(1963):

Köy Enstitülü öğretmenlerin başını çektiği bölgesel dernekler 1963 yılında “Köy Öğretmenleri Dernekleri Federasyonu”(KÖDF) adında merkezi bir örgüt kurmuşlardır. İlk kuruluşunda TÖDMF ’na karşı olarak kurulmalarına rağmen 1960 ihtilalinden sonra TÖDMF ’nun demokratik bir yapıya kavuşmasından sonra TÖDMF ile birleşmişlerdir (Orhan 1999:33).

6-Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu(1946):

Öğretmenler, çok partili düzeni getiren Cemiyetler Kanunu’ndaki değişiklikten sonra Ankara’da ve yurdun her yerinde öğretmen yardımlaşma dernekleri kurdular. 1946 yılında birleşerek “Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu”(TÖDMF) kurdular. 27 Mayıs 1960 ihtilaline kadar genellikle iktidar yanlısı tutum izleyen TÖDMF ihtilalden sonra demokratik bir yönetim anlayışını benimseyince Köy Enstitülü öğretmenlerin başı çektiği “Köy Öğretmenleri Dernekleri Federasyonu”(KÖDF) ile birleşmiş ve yönetimin çoğunluğunu Köy Enstitülü öğretmenler ele geçirmişlerdir. İki federasyonun birleşmesi sonucunda Osmanlı’dan günümüze en güçlü ilk öğretmen örgütü kurulmuş oldu ve 65 bin üyeye ulaştılar. 1962 Anayasası’nın 42. Maddesine istinaden TÖDMF 1965 yılında sendika haline gelerek “Türkiye Öğretmenler Sendikası”(TÖS) nı kurdular (Orhan 1999:33-46).

7-Teknik Öğretmenler Derneği (1950):

Üyeleri arasında sosyal, kültürel, ekonomik ve mesleki dayanışmayı sağlamak amacıyla kurulan dernek Teknik Öğretmenlerin hak ve çıkarlarını korumaya ve sorunlarına çözümler üretmeye ve bu konuda kamuoyu yaratmaya çalışmıştır (Akyüz 1980:9).

8-Milliyetçi Öğretmenler Birliği(1964):

1960 İhtilalinden sonra TÖDMF(Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu) nun yönetiminin ilerici-devrimci bir grubun eline geçmesi üzerine yönetimi benimsemeyen ve beğenmeyen bir grup öğretmen “Milliyetçi Öğretmenler Birliği”ni kurmuşlardır (Orhan 1999:46-48). Böylece Öğretmen örgütleri arasındaki ilk ideolojik bölünme de ortaya çıkmıştır. Daha sonra MÖB sendikaya dönüştürülerek MTÖS(Milliyetçi Türk Öğretmenleri Sendikası) adını almıştır.

9-İstanbul İlköğretim Okulları Bitirenler Yardım Derneği(1965):

Mezun oldukları okula ve onun mezunlarına elimizden geldiği kadar maddi ve manevi hizmette bulunmak amacıyla kurulan dernek pek etkili olamamıştır (Orhan 1999:48-49).

10-Beden Eğitimi Öğretmenleri Derneği(1965):

Her dereceli okullarda görev yapan Beden Eğitimi öğretmenlerini bir çatı altında toplamak amacıyla kurulmuştur (Orhan 1999:49).

11-Türkiye Emekli Öğretmenler Cemiyeti(1956):

İstanbul’da kurulmuştur. Emekliye ayrılan öğretmenler hiçbir derneğe bağlanmadan dağılıp gitmektedirler. Yaşlı ve hasta olduklarında da onlarla hiç kimse ilgilenmemekte ve onlara hiç sahip çıkan olmamaktadır. Bu ihtiyaç üzerine kurulmuştur (Orhan 1999:49-51).

12-Türkiye İlkokul Öğretmenleri Sendikası(1965):

Türkiye İLKSEN 1965 yılında İlk-Sen’lerin birleşmesi sonucu Ankara’da kurulmuştur. O yıllarda yüz bin ilköğretim öğretmenin otuz binini üye yaparak ilköğretim

öğretmenlerinin birleştiği en güçlü sendika olmuştur. Türkiye İlköğretim öğretmenleri yönetimi üyeleri gibi tamamen İlköğretim öğretmenlerinden oluşmuştur. TÖS(Türkiye Öğretmenler Sendikası) yöneticileri Türkiye İlköğretim'e birleşme teklifinde bulunmuş ancak bu istek gerçekleşmemiştir (Orhan 1999:54-57).

13-Milliyetçi Türk Öğretmenleri Sendikası(MTÖS)(1965)

Milliyetçi Türk Öğretmenleri Sendikası 1965 yılında Ankara'da kurulmuştur. Milliyetçi Öğretmenler Birliklerinin birleşmesiyle oluşmuştur (Orhan 1999:57-58).Daha sonra 1971 yılında yapılan Anayasal değişikliklerle münfesi hale gelmiştir.

14-Türkiye Öğretmenler Sendikası(TÖS)(1965):

TÖDMF'li üyelerce 1965 yılında Ankara'da kurulmuştur.12 Mart muhtırası ve arkasından 1971 yılında yapılan anayasal değişikliklerle TÖS diğer öğretmen sendikaları gibi münfesi hale gelmiştir. Yöneticileri tutuklanarak yargılanmış ve beraat etmişlerdir. Daha sonra TÖS üyelerinin TÖB-DER de örgütçülüğe devam ettikleri görüldü (Orhan 1999:58-69).

15-Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği(TÖB-DER)(1972):

3 Eylül 1971'de TÖS(Türkiye Öğretmenler Sendikası)'ün bıraktığı boşluğu doldurmak üzere Türkiye Öğretmenler Birliği(TÖB) adıyla kurulmuştur. Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği adını 1972 de almıştır (İnce 1989:16). 12 Eylül 1980 de kapatılmıştır.

16-Ülkücü Öğretim Üyeleri ve Öğretmenler Derneği(ÜLKÜ-BİR)(1971):

Ülkücü Öğretim Üyeleri ve Öğretmenler Derneği 1971 Aralık ayında MTÖS(Milliyetçi Türk Öğretmenleri Sendikası)' ün bıraktığı boşluğu doldurmak üzere kurulmuştur (Akyüz 1980:6). 12 Eylül 1980'de kapatılmıştır.

17-Tüm İlköğretim Müfettişleri Derneği(TİM-DER)(1971):

Tüm İlköğretim Müfettişleri Derneği 1971'de kurulmuştur. 12 Eylül 1980'de kapatılmıştır (Akyüz 1980:10).

18-Tüm Üniversite, Akademi ve Yüksekokul Asistanları Birliği (TÜMAS) (1975):

Yüksek Eğitim Kurumlarındaki asistan, öğretim görevlisi, uzman ve okutman statüsündeki kişileri örgütlemeye çalışmakta olan dernek, 1975’de kurulmuştur (Akyüz 1980:9).

19-Hürriyetçi Öğretmenler Yardımlaşma ve Dayanışma Birliği (HÜR-ÖĞRETBİR)(1975):

Her öğretim düzeyindeki öğretmenlerin üye olabilecekleri dernek 1975’te kurulmuş, 1978’de adının başına “HÜR” kelimesini de eklemiştir (Akyüz 1980:7).

20-Mefkûreci Öğretmenler Derneği(MEF-DER)(1975):

Bütün öğretmenlerin üye olabildiği dernek 1975 Mayısında kurulmuştur. Üyelerinin çoğunluğu İmam-Hatip Lisesi ve Yüksek İslam Enstitüsü öğretmenlerinden oluşmuştur. 12 Eylül 1980’de kapatılmıştır (Akyüz 1980:8).

21-Tüm Öğretim Üyeleri Derneği(1975):

Üye sayısı 1.500 kişi olup, 1975’te kurulmuştur (Akyüz 1980:10).

22-Anadolu ve Rumeli Öğretmen Dernekleri Federasyonu(1977):

Üye sayısı 2.400 kişi olup, 1977’de kurulmuştur (Akyüz 1980:11).

23-Hürriyetçi Öğretmenler Derneği(HÜRDER)(1977):

Üyesi 5.500 kişi olup, 1977’de kurulmuştur (Akyüz 1980:8).

d-)Günümüz Öğretmen Sendikaları:

1-Türkiye Kamu Çalışanları Kalkınma ve Dayanışma Vakfı(1989)

12 Eylül 1980’de kapatılan ÜLKÜ-BİR çizgisindeki öğretmenler ve diğer kamu çalışanları1989 yılında vakıf kurarak örgütlenmişlerdir.

2- Kamu Çalışanları Platformu:

1987-1990 yılları arasında 12 Eylül döneminin egemen kıldığı yasaklar psikolojisi kırılmaya ve geleneksel “memur” kültürü ve davranışını aşmayı hedefleyen çalışmalar yürütüldü. Kamu emekçileri bu dönemde sürdürülen faaliyetin merkezileşmesi ve güç birliği oluşturulması için TÖB-DER çizgisindeki öğretmenler Kamu Çalışanları Platformunu (KÇP) oluşturdular.

3- Eğitim İş Kolu Kamu Görevlileri Sendikası(Eğitim İş)(1990):

TÖB-DER çizgisinden gelen bir grup öğretmen, yasal bir düzenleme olmamasına rağmen 28 Mayıs 1990 yılında Eğitim İş kuruldu.1996 yılında Eğitim Sen’le birleştiler. Tüzükte yer alan “Ana Dilde Öğretim hakkı” maddesi yüzünden kapatılmasıyla ilgili dava açılınca 2005 yılında Eğitim-Sen’den tekrar ayrıldılar.

4- Eğitim Bilim ve Kültür Emekçileri Sendikası(Eğitim Sen)(1990):

Yine TÖB-DER çizgisindeki bir başka grup öğretmen tarafından 13 Kasım1990 yılında kuruldu. Daha sonra 1996 yılında Eğitim İş sendikasıyla birleşerek Eğitim Sen adı altında günümüze kadar varlığını sürdürmüştür.

5-Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Türk Eğitim Sen)(1992):

ÜLKÜ-BİR çizgisindeki Türkiye Kamu Çalışanları Vakfına Bağlı öğretmenler 1992 yılında Türk Eğitim Sendikasını kurmuşlardır. Günümüzde varlığını sürdürmektedir ve 2006 yılında en fazla üye sayısına sahip olduğu için yetkili sendika olmuştur.

6- Eğitimciler Birliği Sendikası (Eğitim-Bir-Sen) (1992):

MEF-DER çizgisindeki öğretmenler tarafından 1992 yılında kurulmuştur. Günümüzde varlığını sürdürmektedir.

7- Demokrat Eğitimciler Sendikası (Des)(1994):

1994 yılında kurulmuştur. Fazla etkili olamamıştır.1996 yılında kapanmıştır.

8-Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası (Tem Sen):

İlköğretim müfettişleri tarafından kurulan tek sendikadır. Günümüzde varlığını sürdürmektedir.

9- Bağımsız Eğitimciler Sendikası(2002):

Türk Eğitim Sen'den ayrılan bir grup öğretmen tarafından 2002 yılında kurulmuştur. Günümüzde varlığını sürdürmektedir.

10- Öğretmen Sen(2005):

Eğitim Bir Sen den ayrılan bir grup öğretmen tarafından 2005 yılında kurulmuştur. Günümüzde varlığını sürdürmektedir.

11- Anadolu Eğitim Öğretim ve Bilim Hizmetleri Sendikası (Anadolu Eğitim Sen)(2005):

Bir grup öğretmen tarafından 17 Ocak 2005 tarihinde kurulmuştur. Günümüzde varlığını sürdürmektedir.

12- Eğitim Bilim Çalışanları Sendikası(EBS)(2005):

Bir grup öğretmen tarafından 2005 yılında kuruluş müracaatı yapılmış, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan izni alınmış fakat faal olamamıştır. Aynı yıl içinde kapanmıştır.

13- Hürriyetçi Öğretim Bilimleri Hizmetleri Sendikası(Hür Eğitim Sen)(2005):

Bir grup öğretmen tarafından 2005 yılında kurulmuştur. Günümüzde varlığını sürdürmektedir.

14- Ata Eğitim, Bilim ve Kültür Çalışanları Sendikası (Ata Eğitim Sen)(2005):

Bir grup öğretmen tarafından 2005 yılında kurulmuştur. Günümüzde varlığını sürdürmektedir.

15- Çağdaş Eğitimciler Sendikası (ÇES)(2005):

Bir grup öğretmen tarafından 2005 yılında kurulmuştur. Günümüzde varlığını sürdürmektedir.

MESLEKİ ÖRGÜTLENMENİN DURUMU:

a-)Mevcut Durum:

12 Temmuz 2001 tarihinde Resmi Gazete’ de yayımlanan 4688 Sayılı Memur Sendikaları Kanunu öncelikle, yıllardan beri hukuki boşlukta faaliyetlerini yürütmeye çalışan sendikaları yasal bir zemine kavuşturmuştur. Böylece örgütlenme hakkı güvence altına alınmıştır.

Kanunun 21 ve 22’nci maddeleri gereğince oluşturulan yüksek ve kurum idari kurullarında sendikaların temsilci bulundurmaları öngörülmektedir. Böylece çalışanlara yönetime katılma hakkı tanınmaktadır.

4688 Sayılı Kanun gereğince kamu çalışanlarının temsilcisi olan sendikalara, ekonomik ve sosyal konseyde temsil hakkı getirilmektedir.

Kanun ile birlikte toplu görüşmeli pazarlık düzenine geçilmektedir. Kanunun 34’üncü maddesi yetkili sendika ile bir devlet bakanının başkanlığında oluşturulan kamu işveren kurulu arasında her yıl 15 Ağustos’ta 15 gün süre ile toplu görüşme yapılmasını öngörmektedir. Pazarlık sonucu imzalanan mutabakat metni ile ilgili uygun idari ve icrai düzenlemelerin 3 ay içerisinde hayata geçirilmesi ve kanun tasarılarının meclise sevk edilmesi için Bakanlar Kuruluna yükümlülük getirilmektedir.

Kanunun 19’uncu maddesi ile sendikalar, üyeleri ve mirasçıları adına idare ile ihtilaflarında adli ve idari makamlar nezdinde taraf olmakta ve dava açabilecektir.

b-)Hukuki Durum:

Türkiye’de kamu görevlileri sendikacılığının gelişimine baktığımızda, oldukça kısa bir deneyimimiz olduğunu görmekteyiz.

Cumhuriyet Döneminde çıkarılan ilk kamu personel kanunu olan 788 sayılı Memurin Kanunu, memurların sendika kurmalarına ilişkin bir düzenleme öngörmemiş, sendikacılık hakkı tanıyan ya da yasaklayan bir düzenleme yapmamıştır. Bununla birlikte, 1909 yılında çıkarılmış bulunan Ta'til-i Eşgal Kanunu kamu görevlilerinin sendika kurmalarını yasaklamıştır. Söz konusu kanunun 8'inci maddesinde "Umuma müteallik hidemat ifa eden müessesatta sendika teşkili memnudur..." denilmek suretiyle kamu hizmeti gören tüm kuruluşlarda çalışanların ister işçi, ister memur, ister müstahdem olsun sendika kurmaları yasaklanmıştır.

1938 yılında çıkarılan Cemiyetler Yasası ile gerek işçiler, gerekse memurlar için sendika yasağı devam ettirilmiştir.

Ülkemizde kamu görevlilerinin sendika kurma hakları ilk defa 1961 Anayasası'nın 46'ıncı maddesinde düzenlenmiş ve işçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin bu alandaki haklarının kanunla düzenleneceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın bu hükmü çerçevesinde 1965 yılında 624 sayılı Devlet Personeli Kanunu çıkarılmıştır. Kanun ile memurların ve işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlilerinin ne şekilde sendika kurabilecekleri, kurulacak sendikaların hak ve yetkilerinin neler olacağı, nasıl ve hangi organlar tarafından denetleneceği düzenlenmiştir.

Ayrıca, yine 1965 yılında kabul edilen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 22'inci maddesi ile memurlara sendika kurma hakkı tanınmıştır.

624 Sayılı Yasanın yürürlüğe girişini izleyen ilk altı ay içinde son derece hızlı bir sendikalaşmaya gidilmiştir. 1968 Temmuz ayında faaliyette bulunan 453 sendikanın yarıya yakın bölümü (%44,1) bu dönemde kurulmuştur (Zengin 2000:54). Yatay örgütlenme biçiminde gelişen sendikalaşma, izleyen yıllarda da sürmekle birlikte başlangıçtaki bu tempoyu giderek yitirmiştir.

453 kamu personeli sendikasının yarısından fazlası üç büyük ilde kurulmuştur. Ankara'da kurulan sendika sayısı 149'dur. Sendikaların niteliği yönünden kurum temeline dayalı sendikalar ezici bir çoğunluğu (%80,4) oluşturmaktadır.

Ancak, 1971 yılında 12 Mart Muhtırasını takiben Anayasa'nın 46'ncı maddesinde 1488 sayılı Yasa ile değişiklik yapılarak; sadece işçi ve işverenlerin sendika ve sendika birlikleri kurma hakları kabul edilmiş, memurların ve işçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin sendika kurabilmelerine ilişkin hususları düzenleyen 624 sayılı Devlet Personeli Sendikalar Kanunu ile 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 22'nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

1982 Anayasası'nın 51'inci maddesinde de işçi ve işverenlerin sendika kurmalarına hak tanınmıştır. Yani 1982 Anayasası sendikal hakları işçi ve işverenler ile sınırlı tutmuş, memurlar için sendika, toplu sözleşme ve grev haklarını açıkça tanıyan veya yasaklayan bir kurala yer vermemiş, herhangi bir düzenleme yapmamıştır.

1980'li yılların sonları ile 1990'lı yılların başlarında çalışma yaşamında ortaya çıkan gelişmeler sonucunda memurlar;

- İnsan Hakları Evrensel Bildirisi,
- Avrupa Sosyal Şartı,
- İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesi hükümleriyle; Üyesi bulunduğumuz Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından kabul edilen ve ülkemizce onaylanan;
- Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 sayılı,
- Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkının Korunmasına İlişkin 98 sayılı,
- Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunması Ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin 151 Sayılı ILO Sözleşmelerine dayanarak memur sendikaları kurulmaya başlanmıştır.

Ancak, söz konusu uluslararası sözleşmelerin iç hukukumuzun birer parçası olmasına rağmen 'doğrudan uygulanabilir' nitelikte olmamaları (Zengin 2000:55) bir

başka deyişle bu sözleşmelerden doğan hakların nasıl kullanılacağına kanunlar ile düzenlenmesi gerektiğinden (Şagar 1998); kamu makamları, memurların kurmakta olduğu sendikalar ve faaliyetleri konusunda kararsızlık içine düşmüşler ve farklı uygulama ve yaklaşımlar ortaya çıkmıştır.

Bunun üzerine Başbakanlık kararsızlığı gidermek ve yeknesaklığı sağlamak üzere 1993 yılında 15 sayılı Genelgeyi yayınlamıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca 1994 yılında Kamu Görevlileri Sendikaları, Toplu sözleşme ve Grev kanunu Tasarısı hazırlanarak TBMM.'ne gönderilmiş, komisyonlarda görüşülmeye başlamış, ancak 1995 yılında yapılan genel seçim nedeniyle yasallaşamadan kadük olmuştur.

Memur Sendikacılığı konusunda Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin iç hukukumuzda uyarlanması atılan en önemli adım 1995 yılında 4121 sayılı Kanunla Anayasa'nın 53'üncü maddesinde yapılan değişikliktir. Bu değişiklikle, Devlet memurları ve diğer kamu görevlilerinin sendikalar ile üst kuruluşlarını kurabilecekleri belirtilmiş ancak, toplu sözleşme yerine toplu görüşme yapılması esası getirilmiştir.

Anayasa'nın 53'üncü maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak 1997 yılında çıkarılan 4275 sayılı Kanunla 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun mülga 22'inci maddesi ihya edilerek "Devlet memurları, Anayasa'da ve özel kanunda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler" hükmü getirilmiştir.

Bunun yanında, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar ile diğer kamu görevlilerinin sendikal faaliyetlerinin yürütülmesi hususunda yetkililerin gerekli titizliği, duyarlılığı ve kolaylığı göstermeleri hususunda Başbakanlıkça 20.11.1997 tarih ve 1997 / 70 Sayılı Genelge yayınlanmıştır.

Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Ağustos 1997'de hazırladığı Sendika Yasa Tasarısı 5 Ocak 1998 tarihinde TBMM'ne sunuldu. Yasa tasarısının görüşmeleri engellenmeye çalışılıyordu; bilhassa kendi aralarında anlaşamayan sendikaların bir tarafı yasaı sahte olarak nitelendiriyordu, bir tarafı da en azından sendikaya üyeliği yasal hale getirebilmek için yasanın meclisten çıkmasını istiyordu.

Ayrılığın nedeni, olayı bir pasta paylaşımı olarak görmeleri idi. İşin içine siyasi partiler de karışmıştı. Olay mesleki bir örgütten çok değişik anlamlar ifade etmeye başlamıştı. Şöyle ki: Star TV'de canlı yayında bir sendika başkanı ile tartışan bir siyasi parti genel sekreteri 'Bu pastayı size yedirmezler' diyerek olayı bir pasta paylaşımı olarak görüyor ve kendi siyasi partisinin denetiminde olmayacak bir sendikanın söz sahibi olmasını istemiyordu; onun için tasarıya karşı çıkıyordu. Diğer sendika başkanları da üye sayıları az olduğu için toplu görüşmede söz sahibi olamayacaklarını düşünüyor ve Sendikacılık Kamu-Sen'e peşkeş çekiliyor, Toplu sözleşme ve grev hakkı tanımayan sendika yasası sahte sendika yasasıdır diyerek eylemlere gidiyorlardı. Tasarı aleyhinde lobi faaliyeti yürütenlerden biri de işçi sendikalarıydı. İşçi sendikalarının bir korkusu vardı. Üye sayıları dibe vurduğu için tek kurtuluş yolu olarak işçi memur ayırımı yapıp bir buçuk milyon memurun işçi yapılarak üye sayılarını artırmayı hesaplıyorlardı. İşte pasta olarak görülen mevzular bunlar idi.

Bu tartışmalar yüzünden bir türlü TBMM'de görüşülemeyen yasa tasarısı araya 18 Nisan 1999 seçimlerinin girmesi dolayısıyla ertelenmiş ve 57'inci hükümet döneminde 24.06.2001 tarihinde çeşitli değişikliklerle çıkartılmıştır.

c-)Sosyal Durum:

Öğretmenin işverenin devlet olması, devlet ile ilgili kanaat ve değerlendirmeler değişinceye kadar, hak peşinde olmasını engellemiştir. Çünkü devlet uzun bir tarih döneminde, kutsal olarak algılanmış ve değerlendirilmiştir. Kutsal nitelikli devletin ise tebaasına da, kendisini temsil edenlere de haksızlık yapacağı veya devletin yanlış yapabileceği düşünülmemiştir. Demokrasinin gelişmesine paralel olarak devletin, toplumun bir örgütlenme modeli olduğunun anlaşılmaya başlanması, devlet

emrinde çalışanların da hak alma ve hak aramaya başlamalarını gündeme getirmiştir. İki önemli gelişme memurların ve öğretmenlerin harekete geçmesine sebep olmuştur:

Bunlardan birincisi, sanayi devrimiyle birlikte toplumsal dönüşümün yaşanması ve yeni ayrıcalıklı ve varlıklı grup ve kesimlerin ortaya çıkmasıdır. Batı toplumlarında burjuva sınıfının gelişmesi, orta sınıfın ortaya çıkması, devletin babadan oğula geçen hanedanlar yerine seçimle işbaşına gelenlerce yönetilir hale gelmesi, eğitim düzeyinin artması ve toplumsal kesimler/sınıflar arasında hareketliliğin/geçişin hızlanması, memurların devlet ve toplum nezdindeki yerini sarsmıştır.

İkincisi ise sosyal devlet olgusu ile geniş kesimlerin ekonomik ve sosyal durumlarındaki iyileşmenin yaşanır hale gelmesidir. XX. yüzyıla sarkan bu gelişme; ekonomik durumları zayıf kesimlerin durumlarını düzeltmelerine, refaktan pay almalarına, yönetilen konumundan seçen ve seçebilen konumuna yükselmelerine yol açmıştır.

Bu iki gelişme memurların ve öğretmenlerin toplum içindeki ayrıcalıklılığını tehdit etmekle kalmamış, adeta ortadan kaldırmaya yönelmiştir. İşçilerin sendikal haklarını kullanarak sosyal ve ekonomik durumlarını geliştirmeleri, memurların ise bu haklarını kullanamamaları ve herhangi bir söz hakkına sahip olamamaları sonucu ekonomik ve sosyal durumlarında gün geçtikçe düşüş yaşanması, mesleki bir örgütlenmeye olan ihtiyacı açığa çıkarmıştır. Dolayısıyla, memurların ve öğretmenlerin sendikal haklardan yararlanmak istemeleri ve sendikal örgütlerle buluşmaları II. Dünya Savaşından sonra belirginleşmeye başlamıştır (Zengin 2000:24).

Bir başka neden de eskiden ‘Memur ve ma’mur’ anlayışı yerine ‘memur ve mağdur’ anlayışına terk etmiştir. Çünkü uzun bir dönem, ‘memur olsun da kambur olsun’ düşüncesinden ‘memura kiralık ev bile verilmez’ şeklinde beliren statü kaybı memurları rahatsız etmiş, bu şekildeki statü kaybı Mesleki Örgütlenmeyi zorunlu kılmıştır.

d-)Siyasal Durum:

1990' lı yıllarda başlayan yeni sendikacılık hareketi, başlangıçta siyasi yaklaşımları kullanarak örgütlenmiştir. Geline nokta itibarıyla, siyaseti kullanarak örgütlenenlerin usta bir manevra ile çok iyi kitle sendikacılığı yapar hale geldiklerini, örgütlerini bu tehlikeli hastalıktan büyük ölçüde kurtarabildiklerini söylemek mümkündür. Fakat itiraf etmek gerekir ki hem siyasiler, hem de üye olmak isteyen öğretmenler sendikalara hala siyasi kimlikleriyle bakmaktadırlar.

e-)Sayısal Durum:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 15.05.2006 tarihli tebliğine göre 725.048 Eğitim çalışanından 347.321 tanesi mesleki bir örgüte üye durumdadır. Bu üye sayısı %47,9 gibi bir oranı göstermektedir(Tablo1). Eğitim çalışanlarının yarısından fazlası herhangi bir mesleki örgüte üye olmamışlardır.(http://www.calisma.gov.tr/CGM/4688_istatistik_2006.htm)

Tablo1. Eğitim İş Kolunda Faaliyet Gösteren Kamu Görevlileri Sendikalarının Üye Sayısına Göre Dağılımı

Toplam Eğitim Çalışanı	Sendika Adı	2006 yılı Üye Sayısı	2005 yılı Üye Sayısı	2004 Yılı Üye Sayısı	2003 Yılı Üye Sayısı	2002 Yılı Üye Sayısı
725.048	Türk Eğitim-Sen (Yetkili Sendika)	139.282	127.846	135.224	145.873	125.863
	Eğitim-Sen	122.760	139.429	154.524	166.515	149.383
	Eğitim-Bir-Sen	78.300	58.372	48.517	33.351	18.028
	Eğitim-İş	3.919	---	---	---	---
	Tem –Sen	1.891	1.946	1.399	1.672	1.845
	Bağımsız Eğitimciler Sendikası	699	429	---	---	---
	Öğretmen -Sen	181	27	---	---	---
	Ata Eğitim-Sen	158	---	---	---	---
	Anadolu Eğitim-Sen	65	68	---	---	---
	Hür Eğitim-Sen	37	57	---	---	---
	ÇES	29	---	---	---	---
		TOPLAM	347.321	328.174	339.664	347.411

Tablonun incelenmesinde ortaya ilginç bir sonuç çıkmaktadır. 2002 yılında 57. hükümet döneminde güçlü sendikalar olan Türk Eğitim Sen ve Eğitim-Sen in üye

sayıları çokken; 2003'deki iktidar değişiminden sonra Eğitim-Bir-Sen'in üye sayısında artış, diğer sendikaların üye sayılarında düşme ortaya çıkmaktadır. Bu durum, bulunulan ortamın siyasi yapısının öğretmenlerin sendika seçimindeki etkisini ortaya koymaktadır.

f-) Uşak' ta Sayısal Durum:

Uşak Milli Eğitim Müdürlüğü İstatistik Bürosundan alınan bilgilere göre, 2005–2006 öğretim yılında Uşak da; ilköğretim, ortaöğretim, genel idare hizmetleri ve yardımcı hizmetler sınıfında toplam 3.850 eğitim çalışanı görev yapmıştır. 17 Mayıs 2006 tarihinde sendika başkanlarının bir araya gelerek imzaladıkları mutabakat formuna göre (Ek4.) toplamda 2.255 eğitim çalışanı sendikalara üye olmuştur. Sendikalı personel sayısı %58,6 gibi bir oranla Türkiye ortalamasının üzerindedir. Örgütlenme açısından Uşak diğer illere göre üst seviyelerdedir.

ALANLA İLGİLİ BİLİMSEL ÇALIŞMALAR:

Öğretmenlerin mesleki örgütlenmesine ilişkin bugüne kadar birçok çalışma yapılmıştır. Ancak üzerinde çalıştığımız konu ile doğrudan ilgili çalışmalar çok sınırlıdır.

Acuner (1994) “Öğretmen Örgütlenmesine İlişkin Model Önerisi” adlı araştırmasında; Türkiye ve diğer ülkelerdeki öğretmen örgütlenmesinin tarihsel gelişimini ele almış, öğretmenlerin çoğunlukla sendika ve dernek türü örgütler içinde yer aldıkları, bu örgütlerin yurt içi ve yurt dışı diğer örgütlerle işbirliğine gittikleri, ancak bu konuda Türkiye’de yetersizliklerin ve olumsuzlukların gözlendiğini ortaya çıkarmıştır. Örgütlenme gerekçeleri olarak ekonomik, sosyal, mesleki hakları iyileştirme ya da yeni hakların kazanımı gösterilmiştir. Araştırmacı, okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda öğretmen örgütlenme modeli geliştirmiştir

Akgöl (1981) “Türkiye Öğretmenler Sendikası” adlı araştırmasında; öncelikle öğretmen örgütlenmesinin tarihsel gelişim sürecini ele almıştır. Bu tarihsel süreç içinde

TÖS'ün ilkelerini, eylemlerini, etkinliklerini, ulusal ve uluslar arası kurumlarla olan ilişkilerini, kuruluşunu, örgütsel yapısını araştırmıştır.

Aksoy (1975) “Devrimci Öğretmenin Kısıımı ve Mücadelesi” adlı iki ciltlik eserinde; Türkiye Öğretmenler Sendikası(TÖS) ile diğer bazı öğretmen örgütlerinin etkinlikleri, karşılaştıkları sorunlar, birbirleri ve siyasal iktidarla olan ilişkilerini ele almıştır.

Akyüz (1970) “Türkiye’de İlk Öğretmen Kuruluşları Hakkında Orijinal Bir Belge İle Unutulmuş Bir Kaynak ” adlı çalışmasında; Türkiye’deki ilk öğretmen örgütlerini araştırmıştır. Bu örgütlerin uğraştıkları mesleki sorunlara ilişkin ayrıntılı bilgiler aktarmış, örgütlerin kuruluş amaçları, eğitim-öğretim ve öğretmen sorunlarına yaklaşımları üzerinde durmuştur.

Akyüz (1978) “Türkiye’deki Öğretmenlerin Toplumsal Değişimdeki Etkileri” adlı eserinde; örgütlerin dönemler halindeki görünümünü ve tarihçesini ele almıştır.

Akyüz (1980) “Öğretmen Örgütlenmesi” adlı eserinde; Türkiye, Fransa ve İsviçre’deki öğretmen örgütlenmelerini karşılaştırmıştır.

Boyacı (1994) “Öğretmenlerin Mesleki Örgütlenmeye İlgilerinin Düzeyi ve Bu İlgi Düzeyinin Etkenleri” adlı çalışmasında; öğretmenlerin mesleki örgütlenmeye olan ilgileri, ilgilerini etkileyen engelleri araştırmıştır. Yazar araştırmasında şu sonuçlara varmıştır:

Öğretmenler mesleki örgütlenmenin yararına inanmakta, ancak özellikle kadın öğretmenler şu anki örgütlenmenin içinde yer almak istememektedirler.

Öğretmenlerin; günümüzde faaliyetlerini sürdüren örgütlere ve yöneticilerine yeterince güvenmemeleri, örgütleri yeterince etkin bulmamaları, örgütlerin mesleki sorunlarını çözebileceğine inanmamaları, daha önceki örgütlerde yaşanan olumsuzluklar, aynı işkolunda birçok örgütün kurulması ve bu örgütler arasındaki dayanışmanın yetersizliği gibi nedenler örgütlenmesini engellemektedir.

Öğretmenlerin üye olmalarını etkileyen etkenleri sıralamada öğretmen ve sendika yöneticileri farklı görüşlerdedir.

Genel liselerde çalışan öğretmenlerin mesleki örgütlenme eğilimleri diğer okullardaki öğretmenlere göre daha fazladır.

Gülmez (1990) “Memurlar ve Sendikal Haklar” adlı araştırmasında; ulusal ve uluslararası sözleşmelerde memurların örgütlenmesiyle ilgili yasalara ve Türkiye ile diğer ülkelerdeki örgütlenme durumlarına değinmiştir.

III. BÖLÜM

YÖNTEM:

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve çözümlenmesi konuları ele alınmıştır.

EVREN VE ÖRNEKLEM:

Araştırmanın evreni, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı, Uşak İli sınırları içinde bulunan 5 ilçe ve il merkezinde 2005–2006 öğretim yılında resmi ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri ve okul yöneticilerinden oluşmuştur. Uşak İl Milli Eğitim Müdürlüğü İstatistik Bürosu'ndan Haziran 2006'da alınan sayılara göre Uşak İlinde İlköğretimde 1.950'si öğretmen 138'i yönetici olmak üzere toplam 2.088 eğitimci görev yapmıştır. Örnekleme girecek denek sayısını saptamak için “tabakalı oranlı örnekleme yöntemi” (Arseven 1994:100) kullanılmıştır. Uşak ili ve ilçelerinde görev yapan öğretmen ve okul yöneticilerinden, araştırmada ele alınan problemlere ışık tutacak verilerin sağlanmasını mümkün kılacak ve evreni temsil edecek şekilde, her ilçeden örnekleme alınacak sınıf öğretmeni sayısı bulunmuştur. Random yöntemiyle örnekleme girecek okullar ve öğretmenler belirlenmiştir. Örneklem toplam 380 denekten oluşmuş, fakat veri toplama aracının hatalı doldurulması, geri teslim edilmemesi gibi nedenlerden dolayı, ancak 345 tane anket değerlendirmeye alınmıştır.(Tablo2.)

Tablo2.Evren ve Örnekleme İlişkin Bilgiler

İlçeler Uşak	Yönetici Sayısı			Öğretmen Sayısı		
	Toplam	Örnekleme Alınan	Değerlendirilen	Toplam	Örnekleme Alınan	Değerlendirilen
Banaz	26	5	5	257	35	30
Eşme	20	5	5	229	30	25
Karahallı	9	5	5	76	11	10
Merkez	56	25	25	1.175	210	196
Sivaslı	18	18	5	120	19	15
Ulubey	9	5	5	93	12	10
TOPLAM	138	63	59	1.950	317	286

Tablonun incelenmesinden de anlaşılacağı gibi Uşak'ın merkez ve ilçelerinde toplam 59 yönetici ile 286 öğretmene ulaşılmıştır. Genel olarak Uşak da İlköğretimde görev yapan öğretmenlerin %16,5'ine ulaşılmıştır.

ARAŞTIRMA MODELİ:

Araştırma tarama modelinde olup, konu ile ilgili kaynak taraması yapıldıktan sonra, buradan elde edilen bilgiler doğrultusunda, öncelikle açık uçlu sorularla ölçme aracında kullanacağımız soruların öğretmenler tarafından oluşturulması sağlanmıştır. Bu ön anket çalışması 50 sınıf öğretmeni üzerinde uygulanmış ve öğretmenlerin ürettikleri görüşler doğrultusunda veri toplama aracı geliştirilmiştir. Veri toplama aracı, sınıf öğretmenleri ve okul yöneticilerine uygulanarak, bu kişilerin mesleki örgütlenmeye ilişkin görüşleri elde edilmiştir.

VERİLERİN TOPLANMASI:

Ölçme aracı Uşak il merkezi ve ilçelerdeki ilköğretim okullarına bizzat götürülerek, sınıf öğretmenleri ve yöneticilere dinlenme tenefüslerinde dağıtılan anket formlarına cevap vermeleri sağlanmıştır.

VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ VE YORUMLANMASI:

Deneklere uygulanan ölçme aracı sonucunda elde edilen bilgiler, SPSS programına işlenerek istatistikî analizlerine başlanmıştır. Öncelikle Anketin geçerliliği ve güvenilirliği ölçülmüş %89 oranında güvenilirlik ve geçerliliğinin bulunduğu görülmüştür. Daha sonra faktör analizi uygulanarak boyutların oluşumları gözlenmiştir. Yapılan faktör analizi sonucunda herhangi bir boyuta girmeyen 5., 6., 10., 21.ve 27. sorular çıkartılmıştır,(Ergün; 1995). Boyutlar ve boyutların kapsadığı soruların dağılımı aşağıda tabloyla gösterilmiştir.(Tablo3.)

Tablo3.Faktör Analizi Sonucunda Oluşan Boyutlar ve Soruların Bu Boyutlara Dağılımı

Alt Problemlerin Kapsadığı Boyutlar	Boyutların Kapsadığı Sorular
Sendikaları İtici Kılan Nedenler	28.-29.
Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri	1.-2.-3.-4.-9.
Öğretmenlerin Örgütlenmeme Nedenleri	11.-12.-13.-14.-15.-16.-17.-18.- 19.-20.-22.-23.-24.-25.-26.
Öğretmenlerin Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler	30.-31.-32.-33.-34.
Öğretmenlerin Sendikalardan Beklentileri	35.-36.-37.-38.-39.-40.-41.-42.- 43.-44.

IV. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde ölçme aracına tabi tutulan öğretmenlerin dağılımları verilecektir. Öğretmenlerin mesleki örgütlere üye olma durumları, sendikalar kanununun etkileri hakkındaki düşünceleri, sendikalar kanunu çıkmadan önce üye olup olmadıkları, sendika değiştirdilerse ayrılma nedenlerinin cinsiyet ve görev özelliklerine göre dağılımı hakkındaki bulgular açıklanacaktır.

Tablo4.Cinsiyetlerine ve Görevlerine Göre Sınıf Öğretmeni ve Yöneticilerin Dağılımı

Cinsiyet	Yönetici Sayısı	Öğretmen Sayısı
Erkek	53	158
Kadın	6	128
TOPLAM	59	286

Araştırmamıza 134(%38,8) kadın, 211(%61,2) erkek katılmıştır. Katılan deneklerin 59(%17,1)'u yönetici, 286(%82,9)'sı sınıf öğretmenidir. Kadın yöneticilerin oranı erkeklere göre çok düşüktür.

Tablo5. Mesleki Kıdemlerine Göre Öğretmen ve Yöneticilerin Dağılımı

Öğretmenlerin Kıdemleri	Öğretmenlerin Cinsiyeti	Öğretmenlerin Görevi		
		Sınıf Öğretmeni	Yönetici	Toplam
1-5 yıl	Kadın	38	0	38
	Erkek	15	0	15
	Toplam	53	0	53
6-10 yıl	Kadın	41	0	41
	Erkek	50	12	62
	Toplam	91	12	103
11-15 yıl	Kadın	15	5	20
	Erkek	36	8	44
	Toplam	51	13	64
16-20 yıl	Kadın	19	1	20
	Erkek	35	7	42
	Toplam	54	8	62
21-25 yıl	Kadın	13	0	13
	Erkek	17	15	32
	Toplam	30	15	45
26 yıl ve üstü	Kadın	2	0	2
	Erkek	5	11	16
	Toplam	7	11	18
TOPLAM		286	59	345

Araştırmamıza katılan öğretmenlerin çoğunluğunu (%29,9) 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler oluşturmaktadır. Yöneticiler çoğunlukla(%25,4) 21-25 yıl arasında kıdeme sahiptirler. 26 yıl ve daha yukarı kıdeme sahip öğretmenlerin çoğunluğu(%61,1) yöneticilik yapmaktadırlar. Emeklilik süreleri dolduğu için yöneticilik yapmayan öğretmenlerin çoğu emekli olmuşlardır.

Tablo6. Mezuniyet Durumlarına Göre Öğretmen ve Yöneticilerin Dağılımı

Öğretmenlerin Mezun Oldukları Eğitim Düzeyi	Öğretmenlerin Cinsiyeti	Öğretmenlerin Görevi		
		Sınıf Öğretmeni	Yönetici	Toplam
Eğitim Enstitüsü	Kadın	13	0	13
	Erkek	10	17	27
	Toplam	23	17	40
Ön Lisans	Kadın	16	0	16
	Erkek	37	4	41
	Toplam	53	4	57
Lisans	Kadın	99	6	105
	Erkek	111	32	143
	Toplam	210	38	248
TOPLAM		286	59	345

Araştırmamıza katılan öğretmenlerin %11,6'sı Eğitim Enstitüsü mezunu ve bunların 13 tanesi kadın 27 tanesi erkektir. Aynı zamanda Eğitim Enstitüsü mezunu deneklerin 17 tanesi yönetici ve 23 tanesi öğretmendir. Eğitim Enstitüsü mezunlarından hiç kadın yönetici bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılanların %16,5'i Ön Lisans mezunu ve bunların 16 tanesi kadın 41 tanesi erkektir. Aynı zamanda Ön Lisans mezunu öğretmenlerin 4 tanesi yönetici ve 53 tanesi öğretmendir. Ön Lisans mezunlarından da hiç kadın yönetici bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılanların %71,9'u Lisans mezunu ve bunların 105 tanesi kadın 143 tanesi erkektir. Aynı zamanda Lisans mezunu öğretmenlerin 32 tanesi yönetici ve 210 tanesi öğretmendir. Lisans mezunlarından 6 kadın yönetici ve 32 erkek yönetici vardır.

Tablo7. Mesleki Örgütlere Üyelik Durumlarına Göre Öğretmen ve Yöneticilerin Dağılımı

Herhangi Bir Mesleki Örgüte Üye misiniz?	Öğretmenlerin Cinsiyeti	Öğretmenlerin Görevi		
		Sınıf Öğretmeni	Yönetici	Toplam
Evet	Kadın	50	2	52
	Erkek	110	38	148
	Toplam	160	40	200
Hayır	Kadın	78	4	82
	Erkek	48	15	63
	Toplam	126	19	145
TOPLAM		286	59	345

Araştırmamıza katılan öğretmenlerin %58'i sendikalara üyedirler ve bunların 52 tanesi kadın, 148 tanesi erkektir. Aynı zamanda 40 tanesi yönetici ve 160 tanesi öğretmendir.

Sınıf öğretmenlerinin %42'si herhangi bir mesleki örgüte üye değildir ve bunların 82 tanesi kadın, 63 tanesi erkektir. Aynı zamanda 19 tanesi yönetici ve 126 tanesi öğretmendir. Kadın yöneticiler erkek yöneticilere göre daha az örgütlenmektedirler. Kadın yöneticilerin %66,7'si örgütlenmemişken; erkek yöneticilerde ise bu oran %28,3 tür. Öğretmenlerde de benzer durum söz konusudur araştırmaya katılan 134 kadından %61,2 si herhangi bir mesleki örgüte üye değildir. Erkeklerde ise bu oran %29,9 dur.

Tablo8. Sendikalar Kanunu Çıkmadan Önce ve Sonra Üye Olmalarına Göre Öğretmen ve Yöneticilerin Dağılımı

Sendikalar Kanunu Çıkmadan Önce mi Üye Oldunuz?	Öğretmenlerin Cinsiyeti	Öğretmenlerin Görevi		
		Sınıf Öğretmeni	Yönetici	Toplam
Evet	Kadın	32	1	33
	Erkek	58	28	86
	Toplam	90	29	119
Hayır	Kadın	19	1	20
	Erkek	53	10	63
	Toplam	72	11	83
TOPLAM		162	40	202

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu (%58,9)'u sendikalar kanunu çıkmadan önce mesleki örgütlere üye olmuşlardır.

Tablo9. Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun Mesleki Örgütlenmeyi Etkileyip Etkilemediğine İlişkin Düşüncelerine Göre Öğretmen ve Yöneticilerin Dağılımı

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Sizde Mesleki Örgütlenmeyi Etkilemiş midir?	Öğretmenlerin Cinsiyeti	Öğretmenlerin Görevi		
		Sınıf Öğretmeni	Yönetici	Toplam
Evet	Kadın	104	2	106
	Erkek	114	36	150
	Toplam	218	38	256
Hayır	Kadın	23	4	27
	Erkek	44	17	61
	Toplam	67	21	88
TOPLAM		285	59	344

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %74,2'si Sendikalar Kanununun mesleki örgütlenmeyi etkilediğini düşünmektedirler.

Tablo10. Geçmişte Üye Olup Ayrılma Nedenlerine Göre Öğretmen ve Yöneticilerin Dağılımı

Geçmişte Üye Olmuşsanız, Ayrılma Nedenlerinizi Söyler misiniz?	Öğretmenlerin Cinsiyeti	Öğretmenlerin Görevi		
		Sınıf Öğretmeni	Yönetici	Toplam
Sendika Yönetimini Beğenmediğim İçin	Kadın	1	0	1
	Erkek	0	1	1
	Toplam	1	1	2
Sendikanın Çalışmalarını Beğenmediğim İçin	Kadın	3	0	3
	Erkek	4	3	7
	Toplam	7	3	10
Sendika Beklentilerimi Karşılama İçin	Kadın	6	0	6
	Erkek	11	6	17
	Toplam	17	6	23
Yeni Bir Sendika Kurulduğu İçin	Kadın	4	1	5
	Erkek	8	0	8
	Toplam	12	1	13
Menfaatlerim Öyle Gerektirdiği İçin	Kadın	26	1	27
	Erkek	34	11	45
	Toplam	60	12	72
TOPLAM		97	23	120

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 120 tanesi(%34,8) geçmişte üye olup da sendika değiştirmiş veya istifa etmişlerdir. Sendika değiştiren öğretmenlerin çoğunluğu da(%35,6) menfaatleri doğrultusunda sendika değiştirmişlerdir. Kadınların %31,3'ü sendika değiştirirken erkeklerin %37'si sendika değiştirmişlerdir. Yöneticilerin %39'u sendika değiştirirken öğretmenlerin %34'ü sendika değiştirmişlerdir.

Bu bölümde araştırma sorularımız sırasıyla cevaplandırılmaya çalışılacaktır. Aynı zamanda her bir araştırma sorumuz, ölçme aracımızın alt boyutları açısından da değerlendirilecektir. Araştırma sorularımızla ilgili anlamlılık boyutunda fark olup olmadığına bakılmadan önce konuyla ilgili tanımsal istatistikler de verilecektir.

1- Sınıf Öğretmenleri ve Yöneticiler Örgütlenmeye Karşı Nasıl Bakmaktadırlar?

Sınıf öğretmenleri ve yöneticiler tüm değişkenler açısından bakıldığında genel anlamda örgütlenmeye karşı olumlu bir tutum içindedirler. Oluşan tüm boyutları cinsiyet, kıdem, görev özellikleri ve eğitim durumlarına göre karşılaştırdığımızda tümünde genel boyutun genel ortalaması 3,9 'dan aşağı düşmemektedir.

Araştırmamızda ikinci boyutumuz olan öğretmenlerin sendika seçimini etkileyen faktörlerle ilgili tanımsal istatistikî tablomuz aşağıda verilmiştir.

Tablo 11. Sınıf Öğretmenleri Ve Yöneticilerin Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler.

Sizce Öğretmenler Mesleki Örgütlere Neye Göre Üye Olmaktadırlar?	N	Ortalama	Standart Sapma
Öğretmen örgütünün siyasi düşüncesine göre	345	4,27	,968
Öğretmen örgütünün siyasi iktidara yakınlığına göre	345	4,22	,988
Öğretmen örgütünün çalışmalarına göre	345	3,77	1,137
Öğretmen örgütünün üyeleri arasında yardımlaşmasına göre	345	3,48	1,218
Öğretmen örgütünün üye sayısına göre	345	3,47	1,217

Tablo 11'de görüldüğü gibi Sınıf öğretmenleri ve yöneticiler mesleki örgütlenmeye katılırken veya üye olurken siyasi düşünce yapılarına göre hareket etmektedirler.

2- Sınıf Öğretmenleri ve Yöneticiler Neden Örgütlenmektedir?

Araştırmamızda birinci boyutumuz olan öğretmenlerin örgütlenme nedenleriyle ilgili tanımsal istatistikî tablomuz aşağıda verilmiştir.

Tablo 12. Sınıf Öğretmenleri Ve Yöneticilerin Örgütlenme Nedenleri.

Sizce Öğretmenler Neden Örgütlenmelidir?	N	Ortalama	Standart Sapma
Özlük haklarında kazanımlar elde etmek için örgütlenmelidir.	345	4,51	,674
Eğitim sisteminin sorunlarına çözüm bulmada söz sahibi olmak için örgütlenmelidir.	345	4,46	,784
Haklarının savunulması için örgütlenmelidir.	345	4,46	,792
Demokratik toplum olabilmek için örgütlenmelidir.	345	4,43	,725
Yardıma ihtiyaç duyan meslektaşlarına yardım edebilmek için örgütlenmelidir.	345	3,95	,981
Mesleğinde kendini geliştirebilmesi için örgütlenmelidir.	345	3,72	1,079
Görev yaptığı okulda görevi dışında sorumlulukların yüklenmesini önlemek için örgütlenmelidir.	345	3,70	1,192

Tablo 12’de görüldüğü gibi sınıf öğretmenleri ve yöneticiler öncelikle özlük haklarında kazanımlar elde etmek için örgütlenmektedirler.

3-Sınıf Öğretmenleri ve yöneticilerdeki örgütlenmeye karşı olumsuz görüşler nelerdir?

Araştırmamızda üçüncü boyutumuz olan öğretmenlerin örgütlenmeme nedenleriyle ilgili tanımsal istatistikî tablomuz aşağıda verilmiştir.

Tablo 13. Sınıf Öğretmenleri Ve Yöneticilerin Örgütlenmeme Nedenleri.

Sizce Öğretmenler Neden Örgütlenmemelidir?	N	Ortalama	Standart Sapma
Öğretmen örgütleri siyasi olarak bölündüğünden, her gelen iktidar kendisine yakın bir sendikayı kullanarak eğitim çalışanlarının haklarını göz ardı ettiği için	345	4,31	,946
Öğretmen örgütleri siyasi fikirlere göre ayrıldığı için	345	4,06	1,058
Öğretmen örgütleri ülke meselelerine sahip çıkma hususunda ortak bir iradede birleşemedikleri için	345	4,04	1,035
Öğretmen örgütleri eğitimle ilgili bir düzenleme önerirken, bilimsel verilerin sonuçlarından çok kendi siyasi görüşlerine göre önerdikleri için	345	4,01	1,052
Öğretmen örgütlerinin yöneticileri üyelerini sadece üye etme aşamasında tanımaktadırlar, daha sonra ne arayıp ne de fikir alma bazında gerekli diyalogu kurmadıkları için	345	3,97	1,132
Öğretmen örgütlerinin yöneticileri sendikacılığı bir hak arama mücadelesi yeri olarak değil de bir getirip kapısı olarak gördükleri için	345	3,89	1,186
Öğretmen örgütleri çıkar gruplarının elinde olduğu için	345	3,87	1,129
Öğretmen örgütleri kendi içinde bir sendika ağalığı oluşturduğu için	345	3,80	1,128
Öğretmen örgütleri ülkenin eğitim meseleleri konusunda yeterince fikir ve proje üretmediği için	345	3,76	1,102
Mevcut öğretmen örgütleri samimi olmadıkları için	345	3,72	1,149
Öğretmenler sendikalarda yeterince söz sahibi olmadıkları için	345	3,72	1,081
Demokratik bir öğretmen örgütü bulunmadığı için	345	3,59	1,148
Öğretmen örgütlerinin ülkenin eğitim sorunları hakkında vermiş olduğu tepkiler yetersiz olduğu için	345	3,58	1,113
Öğretmen örgütleri üyelerinin maaşlarından yaptığı kesintiden başka bir şeyle ilgilenmedikleri için	345	3,42	1,172
Öğretmenlik kutsal bir meslektir, örgütlenmeden de özlük haklarının sağlanması gerektiği için	345	3,34	1,214

Tablo 13’de görüldüğü gibi öğretmenlerde sendikalara karşı oluşan en önemli olumsuz görüş Öğretmen örgütleri siyasi olarak bölündüğünden, her gelen iktidar kendisine yakın bir sendikayı kullanarak eğitim çalışanlarının haklarını göz ardı etmesidir.

4-Sınıf Öğretmenlerinin ve yöneticilerin meslek örgütlerinden beklentileri nelerdir? Bu beklentiler noktasında meslek örgütleri tüm öğretmenleri üye yapabilmek için neler yapmalıdır?

Araştırmamızda dördüncü boyutumuz olan öğretmenlerin mesleki örgütlerde beklentileriyle ilgili tanımsal istatistikî tablomuz aşağıda verilmiştir.

Tablo 14. Sınıf Öğretmenleri Ve Yöneticilerin Sendikalardan Beklentileri.

Üye Olduğunuz Veya Olacağınız Öğretmen Örgütünden Neler Beklersiniz?	N	Ortalama	Standart Sapma
Öğretmen örgütleri eğitimle ilgili kararlarda söz sahibi olmalıdır.	345	4,63	,639
Öğretmen örgütleri her zaman gelişmeye ve değişmeye açık olmalıdır.	345	4,63	,611
Öğretmen örgütleri üyelerinin bireysel hukuk mücadelelerinde onlara yeterli desteği sağlamalıdır.	345	4,62	,677
Öğretmen örgütleri tüm üyelerinin katılımını sağlayan demokratik bir açılım sağlamalıdır.	345	4,59	,710
Öğretmen örgütleri sadece kendi üyelerinin değil de tüm eğitim çalışanlarının sorunlarına çözüm bulma konusunda mücadele etmelidir.	345	4,57	,729
Öğretmen örgütleri üyeleri arasında birlik ve bütünlüğü sağlamaya yönelik aktiviteler yapmalıdır.	345	4,57	,670
Öğretmen örgütleri bilime katkı sağlamak amacıyla seminer, panel, bilgi şöleni vb. düzenlemelidir.	345	4,53	,707
Öğretmen örgütleri eğitim çalışanlarını bilgilendirmeye yönelik yeterli düzeyde yayın yapmalıdır.	345	4,47	,781
Öğretmen örgütleri üyelerini sosyal ve kültürel yönden eğitmelidir.	345	4,45	,791
Öğretmen örgütleri üyelerinin psikolojik yönden de rahatlamaları için üyelerine yönelik çeşitli tatil ve gezi alternatifleri sunmalıdır.	345	4,42	,832

Tablo 14’de görüldüğü gibi öğretmen ve yöneticiler üye oldukları veya olmayı düşündükleri mesleki örgütlerden öncelikle Eğitimle ilgili kararlarda söz sahibi olmasını, her zaman gelişmeye ve değişmeye açık olmasını ve bireysel hukuk mücadelelerinde kendilerine destek olunmasını beklemektedirler. Ortaya çıkan bu beklentilere göre mesleki örgütler düzenlemeler yaptıkları zaman üye sayılarını artırabilirler.

5-a) Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?

Araştırma sorumuzla ilgili olarak tanımsal istatistikî tablomuz aşağıda verilmiştir:

Tablo 15. Sınıf Öğretmeni ve Yöneticilerin Örgütlenmeyle İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Açısından Aritmetik Ortalaması ve Standart Sapması

Boyutlar	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma
Genel Boyut	Kadın	134	3,82	,53
	Erkek	211	3,87	,56
	Toplam	345	3,85	,55
Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri	Kadın	134	3,88	,84
	Erkek	211	3,92	,85
	Toplam	345	3,91	,84
Öğretmenlerin Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler	Kadın	134	4,48	,62
	Erkek	211	4,59	,54
	Toplam	345	4,54	,57
Öğretmenlerin Örgütlenmeme Nedenleri	Kadın	134	3,50	,79
	Erkek	211	3,57	,82
	Toplam	345	3,54	,81
Öğretmenlerin Sendikalardan Beklentiler	Kadın	134	3,92	,64
	Erkek	211	4,02	,66
	Toplam	345	3,99	,65
Sendikaları İtici Kılan Nedenler	Kadın	134	3,29	,91
	Erkek	211	3,24	1,06
	Toplam	345	3,26	1,01

Araştırmamıza 134 kadın 211 erkek sınıf öğretmeni ve yönetici katılmıştır. Öğretmenlerin ve yöneticilerin öğretmenlerin örgütlenmesiyle ilgili görüşlerine bakıldığı zaman ortalamalarında çok büyük bir farklılık görülmemektedir. Aynı durum alt boyutlara bakıldığı zaman da görülebilmektedir. Genel ortalama 3,85 civarındadır bu ortalama sonuca bakılarak öğretmenlerimizin örgütlenmeyle ilgili olumlu bir görüşe sahip oldukları görülmektedir. Cinsiyet açısından öğretmen ve yöneticilerin görüşlerinin farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analiziyle aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 16. Öğretmen ve Yöneticilerin Örgütlenmeyle İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Açısından Tek Faktörlü Varyans Analiziyle Karşılaştırılması (ANOVA)

Boyutlar		Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	P
Genel Boyut	Gruplar Arası	,219	1	,22	,73	,39
	Grup İçi	102,071	343	,30		
	Toplam	102,289	344			
Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri	Gruplar Arası	,137	1	,14	,19	,66
	Grup İçi	245,161	343	,71		
	Toplam	245,298	344			
Öğretmenlerin Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler	Gruplar Arası	,920	1	,92	2,84	,09
	Grup İçi	111,113	343	,32		
	Toplam	112,033	344			
Öğretmenlerin Örgütlenmeme Nedenleri	Gruplar Arası	,330	1	,33	,50	,48
	Grup İçi	225,078	343	,66		
	Toplam	225,408	344			
Öğretmenlerin Sendikalardan Beklentiler	Gruplar Arası	,814	1	,81	1,92	,17
	Grup İçi	145,422	343	,42		
	Toplam	146,236	344			
Sendikaları İtici Kılan Nedenler	Gruplar Arası	,219	1	,22	,22	,64
	Grup İçi	347,313	343	1,01		
	Toplam	347,532	344			

Tablo 16’da da görüldüğü gibi ortalama değerler birbirlerine yakın çıkmıştır. Bu değerlerin karşılaştırılması sonucu hem genel boyutta hem de alt boyutlarda herhangi bir şekilde istatistikî olarak anlamlı bir farklılık gözlenememiştir. Hipotezimiz kabul edilerek, öğretmenlerin ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşleri cinsiyet açısından anlamlı bir şekilde farklı değildir sonucuna varılmıştır.

5-b) Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşleri kıdem yıllarına göre farklılık göstermekte midir?

Araştırma sorumuzla ilgili olarak tanımsal istatistikî tablomuz aşağıda verilmiştir:

Tablo 17. Sınıf Öğretmeni ve Yöneticilerin Örgütlenmeyle İlgili Görüşlerinin Kıdem Yılları Açısından Aritmetik Ortalaması ve Standart Sapması

Boyutlar	Kıdemi	N	Ortalama	Standart Sapma
Genel Boyut	1-5 yıl	53	4,05	,49
	6-10 yıl	103	3,93	,56
	11-15 yıl	64	3,77	,52
	16-20 yıl	57	3,76	,54
	21-25 yıl	33	3,70	,64
	26 yıl ve üstü	35	3,73	,47
	Toplam	345	3,85	,55
Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri	1-5 yıl	53	4,18	,69
	6-10 yıl	103	4,09	,79
	11-15 yıl	64	3,83	,77
	16-20 yıl	57	3,73	,86
	21-25 yıl	33	3,73	1,10
	26 yıl ve üstü	35	3,55	,84
	Toplam	345	3,91	,84
Öğretmenlerin Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler	1-5 yıl	53	4,52	,55
	6-10 yıl	103	4,57	,54
	11-15 yıl	64	4,56	,62
	16-20 yıl	57	4,51	,68
	21-25 yıl	33	4,60	,56
	26 yıl ve üstü	35	4,49	,43
	Toplam	345	4,54	,57
Öğretmenlerin Örgütlenmeme Nedenleri	1-5 yıl	53	3,81	,55
	6-10 yıl	103	3,71	,71
	11-15 yıl	64	3,36	,85
	16-20 yıl	57	3,34	,96
	21-25 yıl	33	3,26	1,11
	26 yıl ve üstü	35	3,57	,46
	Toplam	345	3,54	,81
Öğretmenlerin Sendikalardan Beklentileri	1-5 yıl	53	4,12	,56
	6-10 yıl	103	3,93	,69
	11-15 yıl	64	4,05	,59
	16-20 yıl	57	4,02	,69
	21-25 yıl	33	3,94	,74
	26 yıl ve üstü	35	3,83	,63
	Toplam	345	3,99	,65
Sendikaları İtici Kılan Nedenler	1-5 yıl	53	3,60	,85
	6-10 yıl	103	3,34	1,10
	11-15 yıl	64	3,07	,95
	16-20 yıl	57	3,18	,89
	21-25 yıl	33	2,98	1,23
	26 yıl ve üstü	35	3,23	,85
	Toplam	345	3,26	1,01

Araştırmamıza katılan deneklerin çoğunluğunu (%29,9) 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler oluşturmaktadır. Yöneticiler çoğunlukla(%25,4) 21-25 yıl arasında kıdeme sahiptirler. 26 yıl ve daha yukarı kıdeme sahip öğretmenlerin çoğunluğu(%61,1) yöneticilik yapmaktadırlar. Öğretmenlerin ve yöneticilerin öğretmenlerin örgütlenmesiyle ilgili görüşlerine bakıldığı zaman ortalamalarında çok büyük bir farklılık görülmemektedir. Aynı durum alt boyutlara bakıldığı zaman da görülebilmektedir. Genel ortalama 3,85 civarındadır bu ortalama sonuca bakılarak öğretmenlerimizin örgütlenmeyle ilgili olumlu bir görüşe sahip oldukları görülmektedir. Kıdem yılı açısından öğretmen ve yöneticilerin görüşlerinin farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analiziyle aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 18. Öğretmen ve Yöneticilerin Örgütlenmeyle İlgili Görüşlerinin Kıdem Yılı Açısından Tek Faktörlü Varyans Analiziyle Karşılaştırılması (ANOVA)

Boyutlar		Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	P
Genel Boyut	Gruplar Arası	4,759	5	,95	3,31	,01*
	Grup İçi	97,531	339	,29		
	Toplam	102,289	344			
Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri	Gruplar Arası	15,035	5	3,01	4,43	,00*
	Grup İçi	230,263	339	,68		
	Toplam	245,298	344			
Öğretmenlerin Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler	Gruplar Arası	,336	5	,07	,20	,96
	Grup İçi	111,697	339	,33		
	Toplam	112,033	344			
Öğretmenlerin Örgütlenmeme Nedenleri	Gruplar Arası	14,099	5	2,82	4,52	,00*
	Grup İçi	211,308	339	,62		
	Toplam	225,408	344			
Öğretmenlerin Sendikalardan Beklentileri	Gruplar Arası	2,448	5	,49	1,15	,33
	Grup İçi	143,788	339	,42		
	Toplam	146,236	344			
Sendikaları İtici Kılan Nedenler	Gruplar Arası	12,083	5	2,42	2,44	,03*
	Grup İçi	335,449	339	,99		
	Toplam	347,532	344			

*p<0,05

Tablo 18’de görüldüğü gibi öğretmenlerin Kıdemleri ile genel boyut arasında $p<0,05$ düzeyinde bir fark bulunmuştur. Değerlerin karşılaştırılması sonucunda ortalamanın üstünde olan 1-5 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenler ve 6-10 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenler sendikalara daha olumlu bakmaktadırlar.

Alt boyutlara baktığımızda ise Örgütlenme Nedenleri ile kıdem yılı arasında $p<0,05$ düzeyinde bir fark bulunmuştur. Değerlerin karşılaştırılması sonucunda kıdem yıllarına göre Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri farklıdır sonucuna ulaşılmıştır.

Bir başka alt boyut olan Örgütlenmeme Nedenleri ile kıdemleri arasında $p<0,05$ düzeyinde fark bulunmuştur. Değerlerin karşılaştırılması sonucunda kıdem yıllarına göre Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri farklıdır sonucuna ulaşılmıştır.

Bir diğer boyut olan Sendikaları İtici Kılan Nedenler ile öğretmenlerin kıdemleri arasında $p<0,05$ düzeyinde fark bulunmuştur. Değerlerin karşılaştırılması sonucunda kıdem yıllarına göre Sendikaları İtici Kılan Nedenler farklıdır sonucuna ulaşılmıştır.

5-c) Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşleri görev özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?

Araştırma sorumuzla ilgili olarak tanımsal istatistikî tablomuz aşağıda verilmiştir:

Tablo 19. Sınıf Öğretmeni ve Yöneticilerin Örgütlenmeyle İlgili Görüşlerinin Görev Özellikleri Açısından Aritmetik Ortalaması ve Standart Sapması

Boyutlar	Görevi	N	Ortalama	Standart Sapma
Genel Boyut	Sınıf Öğretmeni	286	3,87	,54
	Yönetici	59	3,72	,56
	Toplam	345	3,85	,55
Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri	Sınıf Öğretmeni	286	3,94	,82
	Yönetici	59	3,73	,96
	Toplam	345	3,91	,84
Öğretmenlerin Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler	Sınıf Öğretmeni	286	4,58	,55
	Yönetici	59	4,39	,64
	Toplam	345	4,54	,57
Öğretmenlerin Örgütlenmeme Nedenleri	Sınıf Öğretmeni	286	3,54	,83
	Yönetici	59	3,53	,71
	Toplam	345	3,54	,81
Öğretmenlerin Sendikalardan Beklentileri	Sınıf Öğretmeni	286	4,02	,66
	Yönetici	59	3,80	,58
	Toplam	345	3,99	,65
Sendikaları İtici Kılan Nedenler	Sınıf Öğretmeni	286	3,28	,99
	Yönetici	59	3,16	1,08
	Toplam	345	3,26	1,01

Araştırmamıza 286 sınıf öğretmeni, 59 yönetici katılmıştır. Öğretmen ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşlerine bakıldığı zaman ortalamalarında çok büyük bir farklılık görülmemektedir. Aynı durum alt boyutlara bakıldığı zaman da görülebilmektedir. Genel ortalama 3,85 civarlarındadır bu ortalama sonuca bakılarak öğretmenlerimizin ve yöneticilerimizin örgütlenmeyle ilgili olumlu bir görüşe sahip oldukları görülmektedir. Görev özellikleri açısından öğretmen ve yöneticilerin görüşlerinin farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analiziyle aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 20. Öğretmen ve Yöneticilerin Örgütlenmeyle İlgili Görüşlerinin Görev Özellikleri Açısından Tek Faktörlü Varyans Analiziyle Karşılaştırılması (ANOVA)

Boyutlar		Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	P
Genel Boyut	Gruplar Arası	1,086	1	1,09	3,68	,06
	Grup İçi	101,204	343	,30		
	Toplam	102,289	344			
Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri	Gruplar Arası	2,194	1	2,19	3,10	,08
	Grup İçi	243,103	343	,71		
	Toplam	245,298	344			
Öğretmenlerin Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler	Gruplar Arası	1,595	1	1,60	4,96	,03*
	Grup İçi	110,437	343	,32		
	Toplam	112,033	344			
Öğretmenlerin Örgütlenmeme Nedenleri	Gruplar Arası	,003	1	,00	,01	,94
	Grup İçi	225,405	343	,66		
	Toplam	225,408	344			
Öğretmenlerin Sendikalardan Beklentiler	Gruplar Arası	2,489	1	2,49	5,94	,02*
	Grup İçi	143,747	343	,42		
	Toplam	146,236	344			
Sendikaları İtici Kılan Nedenler	Gruplar Arası	,689	1	,69	,68	,41
	Grup İçi	346,843	343	1,01		
	Toplam	347,532	344			

*p<0,05

Tablo 20’de görüldüğü gibi öğretmenlerin görevleri ile genel boyut arasında anlamlı bir fark çıkmamıştır. Alt boyutlara baktığımızda ise Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler ile görevleri arasında p<0,05 düzeyinde bir fark bulunmuştur. Değerlerin karşılaştırılması sonucunda sınıf öğretmenleri 4,6 ortalama ile 4,4 ortalaması olan yöneticilere göre sendika Seçimlerini Etkileyen Faktörlere daha inandırıcı bakmaktadırlar. Öğretmenler sendika seçerlerken yöneticilerden farklı görüşlere sahiptirler sonucuna varılmıştır.

Bir başka alt boyut olan görevleri ile Sendikalardan Beklentileri arasında p<0,05 düzeyinde fark bulunmuştur. Değerlerin karşılaştırılması sonucunda sınıf öğretmenleri 4 ortalama ile 3,8 ortalaması olan yöneticilere göre Sendikalardan Beklentileri daha olumlu ve daha fazladır. Öğretmenlerin Sendikalardan Beklentileri yöneticilerden daha fazladır ve farklıdır sonucuna ulaşılmıştır.

5-d) Sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin örgütlenmeyle ilgili görüşleri mezun oldukları eğitim düzeylerine göre farklılık göstermekte midir?

Araştırma sorumuzla ilgili olarak tanımsal istatistikî tablomuz aşağıda verilmiştir:

Tablo 21. Sınıf Öğretmeni ve Yöneticilerin Örgütlenmeyle İlgili Görüşlerinin Mezun Oldukları Eğitim Seviyesi Açısından Aritmetik Ortalaması ve Standart Sapması

Boyutlar	Mezun Oldukları Eğitim Seviyesi	N	Ortalama	Standart Sapma
Genel Boyut	Eğitim Enstitüsü	40	3,62	,60
	Ön Lisans	56	3,84	,51
	Lisans	249	3,88	,54
	Toplam	345	3,85	,55
Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri	Eğitim Enstitüsü	40	3,36	1,04
	Ön Lisans	56	3,73	,83
	Lisans	249	4,03	,77
	Toplam	345	3,91	,84
Öğretmenlerin Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler	Eğitim Enstitüsü	40	4,56	,45
	Ön Lisans	56	4,44	,60
	Lisans	249	4,57	,58
	Toplam	345	4,54	,57
Öğretmenlerin Örgütlenmeme Nedenleri	Eğitim Enstitüsü	40	3,35	,65
	Ön Lisans	56	3,77	,50
	Lisans	249	3,52	,88
	Toplam	345	3,54	,81
Öğretmenlerin Sendikalardan Beklentiler	Eğitim Enstitüsü	40	3,69	,61
	Ön Lisans	56	4,03	,50
	Lisans	249	4,02	,68
	Toplam	345	3,99	,65
Sendikaları İtici Kılan Nedenler	Eğitim Enstitüsü	40	3,16	,99
	Ön Lisans	56	3,24	,92
	Lisans	249	3,28	1,03
	Toplam	345	3,26	1,01

Araştırmamıza katılan öğretmenlerin 40 tanesi Eğitim Enstitüsü mezunu, 56 tanesi Ön Lisans mezunu ve 249 tanesi de Lisans mezunudur. Genel ortalama 3,85 civarlarındadır bu ortalama sonuca bakılarak öğretmenlerimizin ve yöneticilerimizin örgütlenmeyle ilgili olumlu bir görüşe sahip oldukları görülmektedir. Eğitim Seviyeleri

açısından öğretmen ve yöneticilerin görüşlerinin farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analiziyle aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 22. Öğretmen ve Yöneticilerin Örgütlenmeyle İlgili Görüşlerinin Eğitim Seviyeleri Açısından Tek Faktörlü Varyans Analiziyle Karşılaştırılması (ANOVA)

Boyutlar		Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	P
Genel Boyut	Gruplar Arası	2,368	2	1,18	4,05	,02*
	Grup İçi	99,921	342	,29		
	Toplam	102,289	344			
Öğretmenlerin Örgütlenme Nedenleri	Gruplar Arası	17,685	2	8,84	13,29	,00*
	Grup İçi	227,613	342	,67		
	Toplam	245,298	344			
Öğretmenlerin Sendika Seçimini Etkileyen Faktörler	Gruplar Arası	,697	2	,35	1,07	,34
	Grup İçi	111,336	342	,33		
	Toplam	112,033	344			
Öğretmenlerin Örgütlenmeme Nedenleri	Gruplar Arası	4,469	2	2,23	3,46	,03*
	Grup İçi	220,939	342	,65		
	Toplam	225,408	344			
Öğretmenlerin Sendikalardan Beklentiler	Gruplar Arası	4,059	2	2,03	4,88	,01*
	Grup İçi	142,177	342	,42		
	Toplam	146,236	344			
Sendikaları İtici Kılan Nedenler	Gruplar Arası	,491	2	,25	,24	,79
	Grup İçi	347,041	342	1,01		
	Toplam	347,532	344			

* $p < 0,05$

Tablo 22’de görüldüğü gibi öğretmenlerin Eğitim Seviyeleri ile genel boyut arasında $p < 0,05$ düzeyinde bir fark bulunmuştur. Değerlerin karşılaştırılması sonucunda lisans mezunları 3,9 ortalama ile 3,6 ortalamaya sahip eğitim enstitüsü mezunlarına göre ve 3,8 ortalamaya sahip ön lisans mezunlarına göre sendikalara daha olumlu bakmaktadırlar. Öğretmen ve yöneticilerin sendikalarla ilgili görüşlerinde mezun oldukları eğitim seviyesi etkilidir sonucuna ulaşılmıştır.

Alt boyutlara baktığımızda ise Örgütlenme Nedenleri ile eğitim seviyeleri arasında $p < 0,05$ düzeyinde bir fark bulunmuştur. Değerlerin karşılaştırılması sonucunda lisans mezunları 4 ortalama ile 3,4 ortalama olan eğitim enstitüsü mezunlarına göre ve

3,7 ortalaması olan ön lisans mezunlarına göre Örgütlenme Nedenlerine daha inandırıcı bakmaktadırlar. Öğretmen ve yöneticilerin Örgütlenme Nedenleri farklıdır, farklı nedenlerden dolayı örgütlenmektedirler sonucuna varılmıştır.

Bir başka alt boyut olan Örgütlenmeme Nedenleri ile eğitim seviyeleri arasında $p<0,05$ düzeyinde fark bulunmuştur. Değerlerin karşılaştırılması sonucunda 3,8 ortalamaya sahip ön lisans mezunları 3,4 ve 3,5 ortalamalara sahip olan lisans ve eğitim enstitüsü mezunlarına göre daha fazla Örgütlenmeme Nedenine sahiptirler. Öğretmen ve yöneticilerin tıpkı Örgütlenme Nedenlerinde olduğu gibi Örgütlenmeme Nedenleri de farklıdır, farklı nedenlerden dolayı örgütlenmemektedirler.

Bir başka alt boyut olan Beklentileri ile eğitim seviyeleri arasında $p<0,05$ düzeyinde fark bulunmuştur. Değerlerin karşılaştırılması sonucunda 4 ortalamaya sahip olan ön lisans ve lisans mezunlarının, 3,7 ortalamaya sahip eğitim enstitüsü mezunlarına göre sendikalardan daha fazla beklentileri vardır. Eğitim seviyelerine göre öğretmen ve yöneticilerin sendikalardan beklentileri farklıdır sonucuna varılmıştır.

V. BÖLÜM

TARTIŞMA:

Uşak ili ve ilçelerinde görev yapan Sınıf Öğretmeni ve Yöneticilere uyguladığımız ölçme aracı sonucunda elde ettiğimiz bulgulara baktığımız zaman, daha önce yapılmış benzer bilimsel çalışmalarla da uyuştuğunu gözlemlenmektedir.

Boyacı (1994)' nın yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin çoğunluğunun (%87) örgütlenmeden yana olduğu, ancak örgütlü öğretmen oranının az (%33,2) olduğu görülmektedir. Aynı şekilde Tok (1996)' un yapmış olduğu çalışmada da örgütlü öğretmen oranının (%39) olduğu görülmüştür. Bizim elde ettiğimiz sonuca göre ise Ülkemizde çalışan öğretmenlerin %47,9' unun, Uşak da ise %58,6'sının mesleki bir örgüte üye olduğu görülmüştür. Araştırmamıza katılan öğretmenlerin ise %58'i mesleki bir örgüte üye olduğu görülmüştür. Araştırmamızda Sendikalar Kanunu'nun mesleki örgütlenmeyi etkileyip etkilemediğini sormuştuk ve araştırmaya katılanların %74,2'si etkilediğini düşünmüştür. Bu noktadan hareketle, örgütlenme oranlarındaki artışı göz önüne alırsak; Kamu Çalışanları Sendikaları Kanununun etkisiyle örgütlenmenin olumlu yönde arttığını söyleyebiliriz.

Boyacı(1994) kadın öğretmenlerin örgütlenmeye yeterli ilgiyi göstermediklerini, erkek öğretmenlerin örgütlenme oranının %47 iken, bu oranın kadınlarda % 22 olduğunu tespit etmiştir. Bizim elde ettiğimiz sonuçlarda her ne kadar örgütlenmeyle ilgili olarak cinsiyete göre anlamlı bir fark çıkmasa da, araştırmaya katılan kadınların %61,2' si mesleki örgütlere üye değildir. Erkeklerin sendikalara ilgisi daha fazladır.

Boyacı (1994) yapmış olduğu çalışmasında öğretmenlerin örgütlenmesini engelleyen faktörleri şu şekilde sıralamıştır:

Öğretmenler mevcut öğretmen örgütlerine ve yöneticilerine güvenmemektedir.

Mevcut öğretmen örgütleri yeterince etkin değildir.

Mevcut öğretmen örgütlerinin mesleki sorunları çözemeyeceğine inanmaktadırlar.

Geçmişteki örgütlenmelerde yaşanan olumsuzluklar.

Aynı işkolunda birçok öğretmen örgütünün kurulması ve bu örgütler arasındaki dayanışmanın yetersizliği.

Tok (1996) ise; aynı bulgulara ulaşırken, ayrıca siyasi bölünmüşlüğü ve sendikaların rant kapısı haline getirilmesinin ve yasal olarak öğretmenlere örgütlenme hakkı tanınmamasının da öğretmen örgütlenmesini engellediğini belirlemiştir.

Bizim elde ettiğimiz sonuçlara göre ise;

Öğretmen örgütleri siyasi olarak bölündüğünden her gelen sendikanın kendisine yakın bir sendikayı kullanarak, eğitim çalışanlarının haklarını göz ardı etmesi,

Öğretmen örgütlerinin siyasi fikirlere göre ayrılması,

Öğretmen örgütlerinin ülke meselelerine sahip çıkma hususunda ortak bir irade de birleşememesi, öğretmen örgütlenmesini engelleyen en önemli faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Boyacı (1994) ve Tok (1996) yapmış oldukları çalışmalarında, öğretmenlerin üye olma nedenlerini sıralarken yönetici ve öğretmenlerin farklı görüşlere sahip olduklarını belirlemişlerdir. Bizim elde ettiğimiz sonuçlara göre ise eğitim seviyelerine göre ve kıdem yıllarına göre farklılıklar arz etmekte, görevleri yönünden bir farklılık bulunmamaktadır.

Yaptığımız araştırma sonucunda elde ettiğimiz en ilginç verilerden bir tanesi de Sendika değiştirme nedenleridir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %34,8' i sendika değiştirmiş veya istifa etmişlerdir. Sendika değiştiren öğretmenlerin çoğunluğu (%35,6) menfaatleri doğrultusunda sendika değiştirdiğini beyan etmişlerdir. Kadınlar, erkeklere göre daha az sendika değiştirmişlerdir. Öğretmenler de yöneticilerden daha az sendika değiştirmişlerdir. En fazla sendika değiştirme oranı yöneticilerde görülmektedir. Tablo1. incelediğimiz zaman Türkiye genelinde de içinde bulunulan siyasi ortama göre sendika üye sayılarında değişimler olduğu görülmekte ve bu durum siyasi yapılanmalarla sendikaların bağlarını ortaya çıkarmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER:

Kısaca Cumhuriyet tarihimize baktığımız zaman günümüzde en fazla statü kaybına uğrayan ve özlük haklarıyla, ekonomik kazanç açısından da en gerilere düşen öğretmenlerin örgütlenmesi zorunluluk haline gelmiştir. Bu durumun farkına yıllar önce varan öğretmenler çeşitli örgütler kurarak seslerini duyurmaya çalışmışlarsa da gerek Anayasa ve Kanunların getirdiği kısıtlamalar, gerek siyasi bölünmüşlükler, gerekse menfaatlerin çatışması sonucunda meydana gelen ayrılmalar yüzünden tam olarak örgütlenmeyi sağlayamadıkları gibi; istedikleri kazanımları da elde edememişlerdir.

Bu çalışmada, sosyal statü kazanma, özlük haklarında kazanımlar elde etme ve ekonomik kazanımlar elde etmek açısından önem arz eden Mesleki Örgütlenmeye karşı sınıf öğretmenlerinin ve yöneticilerin görüşleri alınarak tutumları incelenmiştir.

Araştırma sonucunda, sınıf öğretmeni ve yöneticilerin mesleki örgütlenme tutumlarını etkileyen birinci derecede faktörler;

Öğretmen örgütleri siyasi olarak bölündüğünden, her gelen iktidar kendisine yakın bir sendikayı kullanarak eğitim çalışanlarının haklarını göz ardı etmesi,

Öğretmen örgütünün siyasi düşüncesi,

Özlük haklarında kazanımlar elde etmek düşüncesidir. Öğretmen ve yöneticilerin kıdemlerinin toplam etkisine bakıldığında sendikalara ilişkin görüşlerde etkili faktör olduğu görülmüştür. Öğretmen ve yöneticilerin kıdemleri arttıkça sendikalara karşı tutumları da olumsuzlaşmaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin sendikalara bakış açıları siyasidir. Sendika seçimini etkileyen faktörleri sorduğumuzda, 4,27 ortalamayla mesleki örgütün siyasi düşüncesine göre ve 4,22 ortalamayla mesleki örgütün siyasi iktidara yakınlığına göre sendika seçimi yapıldığını beyan etmişlerdir.

Öğretmen ve yöneticilerin en önemli örgütlenme nedeni ise özlük haklarında kazanımlar elde etmektir.

Öğretmen ve yöneticilerin örgütlenmeye karşı oluşan en olumsuz görüşleri ise; mesleki örgütlerin siyasi olarak bölünmesi ve her gelen iktidarın kendisine siyasi olarak yakın bir sendikayı kullanarak eğitim çalışanlarının haklarını göz ardı etmesidir.

Öğretmen ve yöneticilerin mesleki örgütlerden en fazla bekledikleri eğitimle ilgili kararlarda söz sahibi olması, gelişmeye ve değişmeye açık olması ve bireysel hukuk mücadelelerinde kendilerine destek olmasıdır.

Erkek öğretmen ve yöneticiler, kadınlara göre mesleki örgütlenmeye daha sıcak bakmaktadırlar. Ancak cinsiyet açısından anlamlı bir fark da bulunmamaktadır.

Kıdem yıllarına göre bakıldığında kıdem yılı arttıkça örgütlenmeye karşı daha olumsuz tutumların ortaya çıktığı görülmektedir. Bunun en büyük sebebi olarak geçmişte yaşanan sendika ve dernek deneyimlerinde, ihtilal ve muhtıralar yüzünden yaşanan sıkıntıların etkisi olabileceği görülmektedir.

Sınıf öğretmenleri yöneticilere göre sendikalara daha olumlu bakmaktadırlar. Sınıf öğretmenleri sendika seçerlerken ve sendikalardan beklentileri hususunda yöneticilerden farklı düşünmektedirler.

Lisans mezunu öğretmenlerin, eğitim enstitüsü ve ön lisans mezunu öğretmenlere göre sendikalara ilişkin görüşleri daha olumludur. Lisans mezunu öğretmenler üye olacakları veya oldukları mesleki örgütleri daha fazla sorgulamaktadır ve daha fazla beklentilere sahiptirler.

Öğretmenlerin tüm boyutlarda vermiş oldukları cevapları da incelediğimizde, genel olarak şu anki örgütçülüğü bir meslek örgütü olmaktan çok sadece hak arama noktasında ve bir takım işlerinde yardımcı olunması noktasında önemli görmektedirler. Bu durum öğretmenliğin henüz tam olarak meslekleşemediğini ya da mevcut eğitim sendikalarının meslek örgütü olmadıklarını ortaya çıkarmaktadır. Eğitim Sendikalarının üyelerine baktığımızda sadece öğretmenleri değil, şoför, hizmetli, memur, ahçı, odacı, kapıcı, kaloriferci vb. ne kadar eğitim çalışanı varsa üye yaptıklarını görmekteyiz. Eğer

mesleki bir örgüt olsaydı sadece o mesleği yapan insanları üye yapabilirlerdi. Oysa gelişmiş ülkelerde mesleki örgütlere baktığımız zaman sadece hak arama aracı olarak değil; o mesleğin ilke ve kurallarını koyan, üyelerine ceza ve ödüller veren, kimlerin nasıl ve ne öğretmeni olacağını belirleyen bir meslek teşekkülleridir. Ülkemizde Tabipler Odası, Eczacılar Odası, Baro gibi meslek teşekkülleri gerçek birer meslek örgütüdür. Maalesef Eğitim Sendikalarının henüz Mesleki Örgüt statüsüne ulaşamadığını görüyoruz. Öğretmenlerse sızlanıp şikâyetçi olmalarına rağmen, halen sendikalara üye olmakta, ama üye oldukları sendikaları mesleki örgüte dönüştürmek için bir gayret harcamamaktadırlar. Bu nedenden dolayı da grevsiz ve toplu sözleşmesiz eksik bir Sendika Kanunu ile etkili olamamakta, ekonomik kazanımlar bir kenara sosyal statü kazanılması noktasında dahi yetersiz kalmaktalar.

Bu araştırmada sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin mesleki örgütlenmeye ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Buna göre:

- 1- Mevcut mesleki örgütlere tüm eğitim çalışanlarını üye yapabilmeleri için; siyasi yapılanmadan çok tüm eğitim çalışanlarının söz sahibi olabileceği, gelişmeye ve değişmeye açık, demokratik, siyasi iktidara göre değil üyelerinin taleplerine göre hareket eden, eğitimle ilgili kararlarda söz sahibi olan, özlük haklarında daha fazla kazanımlar elde etmek için mücadele eden, eğitim sisteminin sorunlarına çözüm bulmak için fikir ve proje üreten bir yapılanmaya dönüşmeleri önerilmektedir.
- 2- Bu konuda yapılacak diğer çalışmalarda öğretmenlerin mesleki örgütlenmeye karşı oluşan olumsuz tutumlarının nedenlerinin araştırılması önerilmektedir.
- 3- Kadın öğretmenlerin Mesleki Örgütlenmeye karşı, erkek öğretmenlere göre daha ilgisiz olma nedenlerinin araştırılması önerilmektedir.
- 4- Eğitim Sendikalarının Mesleki Örgüte dönüşmesinin yolları araştırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açıklım, A., 1994, Çağdaş Örgütlerde İnsan Kaynağının Yönetimi, Pegem Yayınları, Ankara
- Akyüz, Y., 1978, Türkiye’de Öğretmenlerin Toplumsal Değişimdeki Etkileri, Ankara
- Akyüz, Y., 1980, Öğretmen Örgütlenmesi, Ankara
- Arseven, A., 1994, Alan Araştırma Yöntemi, Gül Yayınevi, Ankara
- Aslan, B., 1990, Eğitim Yönetimi, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara
- Balay, R., 2000, Özel ve Resmi Liselerde Yönetici ve Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılığı (Ankara İli Örneği), Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara
- Boyacı, H.,1994, Öğretmenlerin Mesleki Örgütlenmeye İlgilerinin Düzeyi Ve Bu İlgili Düzeyinin Etkenleri, Hacettepe Üniversitesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- Bursalıoğlu, Z., 1991, Okul Yönetiminde Yeni Yapı Ve Davranış, Pegem Yayınları, Ankara
- Büyükkaragöz, S., ve Kesici, Ş., 1998, Eğitimde Öğretmenin Rolü Ve Öğretmen Tutumlarının Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkileri, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:137
- Demir S., 1990, Kamu Görevlileri Örgütlenmesi Türkiye’de Kamu Görevlileri Dernekleri Deneyimi(1971-1980), Ankara Üniversitesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara

Davis, K.,1988, İşletmede İnsan Davranışı, (Çev: Kemal Tosun), İşletme Fakültesi Yayınları No:199, İstanbul

Ergün, M., 1995, Bilimsel Araştırmalarda Bilgisayarla İstatistik Uygulamaları SPSS For Windows, Ocak Yayınları, Eğitim Dizisi:2, Ankara

Göldaş, İ.,1981, Milli Kurtuluş Savaşında Öğretmenler 1, Öğretmen Dünyası Yayınları 1, İstanbul

Gülmez, M., 1990, Memurlar Ve Sendikal Haklar, İmge Kitabevi, Ankara

Gülmez, M., 1991, Öğretmenlerin Statüsü Tavsiyesi, Eğitim- İş Yayınları, No:6, Ankara

İnce, A., 1989, Demokratik Öğretmen Hareketleri, Ankara

MEB, 2006, Türkiye Eğitim İstatistikleri 2005–2006, Ankara

Orhan, A., 1999, Cumhuriyet Dönemi Öğretmen Örgütlenmesi Ve Hukuki Dayanakları, Marmara Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul

Öztürk, C., 1996, Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası, Ankara

Şagar, A., 10 Ocak 1998, 2000'e Doğru Kamu Çalışanları Sendikacılığına Bakış Paneli, Bildiri,

Tekışık, H.H., ve Karabıyık, E.Ü., “Milli Eğitimle İlgili Kanunlar”, Üner Yayınları, IX. Baskı

Tezcan, M., 1988, Eğitim Sosyolojisi, Bilim Yayınları, Ankara

Tok, T.N., 1996, Okul Yöneticileri Ve Öğretmenlerin Mesleki Örgütlenmeye İlişkin Görüşleri, Hacettepe Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara

Ünal, Z., 2003, Öğretmenlerde İş Doyumu Ve Örgütsel Vatandaşlık, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon

Yokuş, F., 2000, Memur Ve İşçi Sendikacılığına Genel Bakış, Türk Büro-Sen Yayınları, Ankara

Zengin, B., 2000, Memur Sendikacılarına Notlar, Türk İmar-Sen Yayınları, Ankara

İnternet Kaynakları:

<http://www.insankaynaklari.gokceada.com/makale.html> 25.09.2005

<http://www.sendika.org/> 13.10.2005

<http://www.sendikanet.org/tr/modules/news/index.php?storytopic=4> 28.10.2005

<http://www.turkegitimsen.org.tr/> 15.11.2005

<http://www.anadoluegitimsen.net/> 17.11.2005

<http://www.ilo.org/public/turkish/region/eurpro/ankara/sozlesme/soz087.htm>

25.11.2005

<http://www.calisma.gov.tr/CGM/sendikalar.htm> 05.12.2005

<http://www.egitimsen.org.tr> 15.12.2005

<http://home.tiscalinet.ch/s.alcinkaya/sendika.html> 25.12.2005

http://www.yigitoglu.org/index.php?option=com_content&task=view&id=30&Itemid=25 02.01.2006

<http://www.egitimbirsen.org.tr> 06.01.2006

<http://www.ogretmensen.org> 10.01.2006

www.egitim-is.com 25.03.2006

http://www.calisma.gov.tr/CGM/4688_istatistik_2006.htm 25.06.2006

EKLER

Ek 1 Ön Anket Formu

ÖN ANKET FORMU

Değerli Yönetici ve öğretmenler;

Hazırlanmakta olan bir bilimsel araştırma için veri toplama aracı geliştirilecektir. Bu veri toplama aracı vasıtasıyla Türkiye’de öğretmenlerin Mesleki Örgütlenmeye ilişkin görüşleri alınacak ve bu görüşler vasıtasıyla mesleki örgütlenmenin sağlıklı yürütülmesine katkılarda bulunulacaktır.

İlgi ve yardımlarınız için teşekkür eder çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Özgür BAYSAL

Araştırmacı

Aşağıda verilen açık uçlu sorulara lütfen yazarak cevap verin.

1- Göreviniz

.....

2- Kıdeminiz

.....

3- En son mezun olduğunuz eğitim kurumu

.....

4- Size göre öğretmenler mesleki örgütlere neye göre üye olmaktadır?

.....

5- Size göre mesleki örgütleri itici kılan faktörler nelerdir?

.....

6- Üye olduğunuz veya olmayı düşündüğünüz mesleki örgütten neler beklersiniz?

.....
.....
.....
.....

7- Size göre öğretmenler neden örgütlenmektedirler?

.....
.....
.....
.....

8- Size göre öğretmenler neden örgütlenmemektedirler?

.....
.....
.....
.....

Ek2.Anket Uygulama İzni

Yrd. Doç. Dr. Mustafa

ÖZKEMEN'in İhtilaf

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.08.0.EGD.0.33.05.311-561 / 1800
Konu : Araştırma İzni

28.04/2006

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü)

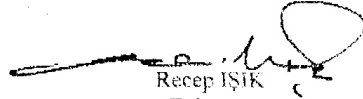
İlgi : 24.03.2006 tarih ve B.30.2.AKÜ.0.E1.00.00-510/502 sayılı yazımız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Özgür BAYSAL'ın "Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Örgütlenme Tutumları Uşak Örneği" konulu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılacak anketlerin, Uşak İli ilköğretim okullarında uygulama izin talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen, onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen (5 sayfa - 54 sorudan oluşan) anketin belirtilen okullarda uygulanmasında bir sakınca görülmemektedir.

Araştırmanın bitiminde sonuç raporunun iki örneğinin Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Recep İŞİK
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

EKLER :
EK-1: Anket Örneği (1 Adet-5 Sayfa)

G.M.K. Bulvarı No: 109
06570 Maltepe / ANKARA

Tel : (0312) 230 36 44
Faks : (0312) 231 62 05
e-posta: earged@meb.gov.tr

Ek 3. Anket Formu

ANKET FORMU

Değerli Yönetici ve Öğretmenler,

Milli gelir bir ülkenin gelişmişliğinin en önemli göstergesidir. Tüm dünya ülkelerine şöyle bir baktığımız zaman milli geliri en yüksek ülkelerde demokrasinin ve örgütlenmenin en üst seviyede bulunduğunu görmekteyiz. Milli gelir ve örgütlü toplum arasında bir doğru orantı tespit edilmektedir. Bu paralellik doğrultusunda bir ülkenin en önemli çarklarından biri olan eğitim çalışanlarından sınıf öğretmenlerinin mesleki örgütlenmeye karşı tutumlarını ölçmek istedik. Bu anket tamamen bilimsel araştırma amacıyla kullanılacak olup; hiçbir şahıs, kurum veya üçüncü kişilere kullanılmayacaktır. Aşağıdaki sorulara samimiyetle vereceğiniz cevaplar için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Özgür BAYSAL

Afyon Kocatepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim A.B.D.
Sınıf Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencisi

Adres :

Recep Dinç İlköğretim Okulu – Sivaslı/UŞAK

Email : ozgurbaysal64@hotmail.com

Tlf : 0-505-628 58 19

I.BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLER

Bu bölümde kişisel bilgilere ilişkin sorulara yer verilmiştir. Lütfen size uygun seçeneğin yanındaki kutuya (x) işareti koyunuz ve doldurulması gereken boşlukları doldurunuz.

1- Cinsiyetiniz?

Kadın Erkek

2- Göreviniz?

Sınıf Öğretmeni Yönetici

3- Mesleki kıdeminiz?

1-5 yıl
 6-10 yıl
 11-15 yıl
 16-20 yıl
 21-25 yıl
 26 ve daha yukarı

4- En son mezun olduğunuz eğitim düzeyi?

- Lise
- Eğitim Enstitüsü
- Ön Lisans
- Lisans
- Yüksek Lisans
- Doktora
- Diğer (Lütfen Yazınız) :

5- Herhangi bir mesleki örgüte üye misiniz?

- Evet
- Hayır

6- (5. soruya cevabınız evet ise)Üye iseniz hangi mesleki örgütlere?

- Sendika.
- Dernek.
- Birlik.
- Vakıf.
- Diğer.....

7- (5. soruya cevabınız evet ise) Sendikalar kanunu çıkmadan önce mi üye oldunuz?

- Evet
- Hayır

8 - “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu” sizce mesleki örgütlenmeyi etkilemiş midir?

- Evet
- Hayır

9- Daha önceden bir mesleki örgüte üye olmuş muydunuz?

- Evet
- Hayır

10- Geçmişte üye olmuşsanız, ayrılma nedenlerinizi açıklar mısınız?

- Sendika yönetimini beğenmediğim için.
- Sendikanın çalışmalarını beğenmediğim için.
- Sendika beklentilerimi karşılamadığı için.
- Yeni bir sendika kurulduğu için
- Diğer nedenler.....

II.BÖLÜM

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin mesleki örgütlenme tutumları ile ilgili önermelere yer verilmiştir. Önermelere ne kadar katıldığınızı “Hiç Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Fikrim Yok”, “Katılıyorum”, “Tamamen Katılıyorum” derecelerinden yalnızca birine (x) işareti koyarak belirtiniz.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ÖRGÜTLENME TUTUMLARI İLE İLGİLİ ÖNERMELER		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
A- Sizce Öğretmenler Neden Örgütlenmelidir?						
1.	Özlük haklarında kazanımlar elde etmek için örgütlenmelidir.					
2.	Demokratik toplum olabilmek için örgütlenmelidir.					
3.	Eğitim sisteminin sorunlarına çözüm bulmada söz sahibi olmak için örgütlenmelidir.					
4.	Mesleğinde kendini geliştirebilmesi için örgütlenmelidir.					
5.	Özgüveninin gelişmesi için örgütlenmelidir.					
6.	Toplumda öğretmenlik mesleğine değer verilmesi için örgütlenmelidir.					
7.	Yardıma ihtiyaç duyan meslektaşlarına yardım edebilmek için örgütlenmelidir.					
8.	Görev yaptığı okulda görevi dışında sorumlulukların yüklenmesini önlemek için örgütlenmelidir.					
9.	Haklarının savunulması için örgütlenmelidir.					
10.	Ekonomik kazanımlar elde edebilmek için örgütlenmelidir.					
B-Sizce Öğretmenler Neden Örgütlenmemelidir.?						
11.	Mevcut öğretmen örgütleri samimi olmadıkları için					
12.	Demokratik bir öğretmen örgütü bulunmadığı için					
13.	Öğretmen örgütleri siyasi fikirlere göre ayrıldığı için					
14.	Öğretmen örgütleri kendi içinde bir sendika ağı oluşturduğu için.					
15.	Öğretmen örgütleri ülkenin eğitim meseleleri konusunda yeterince fikir ve proje üretmediği için.					
16.	Öğretmen örgütleri çıkar gruplarının elinde olduğu için					

17.	Öğretmenler sendikalarda yeterince söz sahibi olmadıkları için					
18.	Öğretmen örgütleri üyelerinin maaşlarından yaptığı kesintiden başka bir şeyle ilgilenmedikleri için.					
19.	Öğretmenlik kutsal bir meslektir, örgütlenmeden de özlük haklarının sağlanması gerektiği için.					
20.	Öğretmen örgütlerinin ülkenin eğitim sorunları hakkında vermiş olduğu tepkiler yetersiz olduğu için.					
21.	Öğretmen örgütleri eğitimle ilgili yapılacak olan yeniliklerde önemli bir çalışma sürdürmediği için.					
22.	Öğretmen örgütleri ülke meselelerine sahip çıkmada ortak bir iradede birleşemediği için.					
23.	Öğretmen örgütleri siyasi olarak bölündüğünden, her gelen iktidar kendisine yakın bir sendikayı kullanarak eğitim çalışanlarının haklarını göz ardı ettiği için.					
24.	Öğretmen örgütlerinin yöneticileri sendikacılığı bir hak arama mücadelesi yeri olarak değil de, bir getirim kapısı olarak gördükleri için.					
25.	Öğretmen örgütlerinin yöneticileri üyelerini sadece üye etme aşamasında tanımaktadırlar, daha sonra ne arayıp nede fikir alma bazında gerekli diyalogu kurmadıkları için.					
26.	Öğretmen örgütleri eğitimle ilgili bir düzenleme önerirken, bilimsel verilerin sonuçlarından çok kendi siyasi görüşlerine göre önerdikleri için.					
27.	Öğretmen örgütlerinin yöneticileri yeterli bilgi birikimi ve donanıma sahip olmadıkları için.					
C- Size Göre Mevcut Öğretmen Örgütlerini İtici Kılan Nedenler Nelerdir?						
28.	Öğretmen örgütleri eğitim çalışanlarının haklarını savunurken, hak aranmaz alınır düşüncesiyle hareket ettikleri için.					
29.	Öğretmen örgütleri yaptıkları eylemlerde demokratik ve hukuki yolları kullanmadıkları için.					
D- Sizce Öğretmenler Mesleki Örgütlere Neye Göre Üye Olmaktadırlar. ?						
30.	Öğretmen örgütünün siyasi düşüncesine göre.					
31.	Öğretmen örgütünün çalışmalarına göre.					
32.	Öğretmen örgütünün siyasi iktidara yakınlığına göre.					
33.	Öğretmen örgütünün üyeleri arasında yardımlaşmasına göre.					
34.	Öğretmen örgütünün üye sayısına göre.					

E- Üye Olduğunuz Veya Olacağınız Öğretmen Örgütünden Neler Beklersiniz?					
35.	Öğretmen örgütleri tüm üyelerinin katılımını sağlayan demokratik bir açılım sağlamalıdır.				
36.	Öğretmen örgütleri üyelerini sosyal ve kültürel yönden eğitmelidir.				
37.	Öğretmen örgütleri eğitimle ilgili kararlarda söz sahibi olmalıdır.				
38.	Öğretmen örgütleri eğitim çalışanlarını bilgilendirmeye yönelik yeterli düzeyde yayın yapmalıdır.				
39.	Öğretmen örgütleri sadece kendi üyelerinin değil de tüm eğitim çalışanlarının sorunlarına çözüm bulma konusunda mücadele etmelidir.				
40.	Öğretmen örgütleri üyeleri arasında birlik ve bütünlüğü sağlamaya yönelik aktiviteler yapmalıdır.				
41.	Öğretmen örgütleri bilime katkı sağlamak amacıyla seminer, panel, sempozyum vb düzenlemelidir.				
42.	Öğretmen örgütleri her zaman gelişmeye ve değişmeye açık olmalıdır.				
43.	Öğretmen örgütleri üyelerinin bireysel hukuk mücadelelerinde onlara yeterli desteği sağlamalıdır.				
44.	Öğretmen örgütleri üyelerinin psikolojik yönden de rahatlamaları için üyelerine yönelik çeşitli tatil ve gezi alternatifleri sunmalıdır.				

Sorular bitti. Teşekkürlerimi sunarım...

Ek4. Uşak İli 2006 Yılı Sendikalar Arası Mutabakat Formu.

EK-3

**4688 SAYILI KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNUNUN 30 UNCU
MADDESİNİN İKİNCİ FIKRASININ (a) BENDİ GEREĞİNCE YAPILAN
TOPLANTI TUTANAĞI FORMU**

Tespit Yapılan Kurum Bilgileri :

KURUMUN ÜNVANI:				
KURUMUN ADRESİ:				
Kurum Hizmet Kolu	Kurum Kodu	Kurumun İl Kodu (Trafik Kodu)	Kurumun Tel/fax	Kuruma Bağlı İşyeri Sayısı (Okul/Kurum)
02	01			

4688 sayılı Kanuna Tabi Kamu Görevlisi Bilgisi:

Toplam Kamu Görevlisi Sayısı	Erkek Kamu Görevlisi Sayısı	Kadın Kamu Görevlisi Sayısı

Kurumda Faaliyette Bulunan Sendikaların Üyelik Bilgisi:

SENDİKA DOSYA NO	SENDİKA ADI	ERKEK ÜYE	KADIN ÜYE	TOPLAM ÜYE
12	TÜRK EĞİTİM -SEN "Türkiye Eğitim ve Öğretim, Bilim ve Kültür Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası"	541	154	695
14	EĞİTİM-SEN "Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası"	371	202	573
28	EĞİTİM BİR-SEN"Eğitimciler Birliği Sendikası"	731	170	901
41	ÇAĞDAŞ EĞİTİMCİLER SENDİKASI (ÇES)			
43	TEM-SEN "Tüm Eğitim ve Eğitim Müfettişleri Sendikası"			
93	HÜR EĞİTİM-SEN "Hürriyetçi Öğretim Bilimleri Hizmetleri Sendikası"			
94	BAĞIMSIZ EĞİTİMCİLER SENDİKASI Bağımsız Eğitimciler Sendikası			
106	ÖĞRETMEN- SEN Öğretmenler Eğitim Öğretim ve Bilim Çalışanları Sendikası			
112	ANADOLU EĞİTİM-SEN Anadolu Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Sendikası			
116	ATA EĞİTİM-SEN Ata Eğitim ve Kültür Çalışanları Sendikası			
120	EĞİTİM-İŞ Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası	59	27	86
	GENEL TOPLAM	1702	553	2255

"4688 sayılı Kanununun 30/a maddesi gereğince 17.05.2006, tarihinde yukarıda adı geçen kurumda/işyerinde yapılan toplantı sonucunda iş bu tutanak tarafımızca hazırlanarak 17.05.2006 Tarihinde imza altına alınmıştır."

Toplantıya Katılan Taraflar ve İmzaları

Toplantıya katılan kurum /İşyeri ve sendika adı	Tarafların Adı / Soyadı	Tarafların Ünvanı	Tarafların İmzası
İl Millî Eğitim Md.veya Temsilcisi			
Türk Eğitim - SEN	Ali CEYLAN	Şube BAŞKANI	
Eğitim - SEN	TUFAN BİCAN	Şube BAŞKANI	
Eğitim Bir- SEN	Sevdi YILMAZ	Şube BAŞKANI	
Eğitim - İŞ	Ali KAYA	Şube BAŞKANI	